

Jézus élte életemnek

Segédanyagok az ünnepi szolgálatokhoz

A LELKIPÁSZTOR MELLÉKLETE

AJÁNLÁS

Gyülekezetünk ünnepi szolgálataihoz szeretne segítséget nyújtani ez a melléklet.

Egy böjti vagy nagyheti sorozat lehetséges körvonalait rajzolja meg. Böjti időt, nagyhetet segít átélni – ószövetségi igék segítségével.

Húsvét hajnali istentiszteletek öröndetesen növekvő számát szeretnénk szaporítani tapasztalatok, hajnali istentiszteleti rendek, liturgikai magyarázatok segítségével.

Hasonló célt szolgál a nagyszombati virrasztás rendje is. Ifjúsági, baráti kör, család szép, áhítatos ünnepre készülését segíti.

Családi istentisztelet rendje, gyermekszolgálatok ötletei, ifjúsági műsorok – mind azt a célt célozzák, hogy minél több mozgó, cselekvő, segítő, szolgáló résztvevője legyen ünnepi alkalmainknak.

Az ünnepi imádságokat szabad, egyéni lehetőségekhez mért felhasználásra szánjuk. Kiemelhetünk belőle részeket, szétoszthatjuk az istentiszteleten velünk szolgálóknak, alakíthatjuk a gyülekezet szükségletei szerint. Ez az alapelv a melléklet valamennyi anyagára igaz. Ötletüket adunk közre, próbálkozásokat – gazdálkodjon velük ki-ki lehetőségeihez mérten. Isten pedig áldja meg munkánkat, ünnepünket, szolgálatunkat sokkal bőségesebben, mint ahogyan azt kérni vagy elgondolni tudnánk!

Szabóné Mátrai Marianna

A csüggedéstől a hálaadásig

— homiletikai segítség böjti vagy nagyheti sorozathoz —

BEVEZETÉS

Minden gyülekezetben bizonyára más és más hagyomány szerint alakulnak a böjti időszak igehirdetési alkalmai. Sok helyen a hetente megtartott esti bibliaórák, istentiszteletek alkotják a húsvétra felkészítő sorozatot. Lehetőség van ugyanakkor arra is, hogy Virágvasárnaptól kezdődően a Nagyheten hívogassuk minden nap a híveket igeolvasásra, együtt-imádkozásra. Az alábbiakban feldolgozott igéket igyekeztem úgy összeválogatni, hogy mindkét esetben felhasználhatóak legyenek.

A sorozat hangulatát a 77. zoltár gondolataival alapozhatjuk meg. Böjt jellegéhez jól igazodik ez az egyéni panaszszoltár, amely nagy valószínűséggel egy olyan valakinek a tusakodásait fogalmazza meg, aki a babiloni fogság idején gondol vissza a ÚR korábbi nagy tetteire. Mélyen átélhető a csüggedő ember nyomorúsága, keserősége; általa a mai kor számára is aktuálissá válik a szabadulásra való vágyakozás, a Megváltó felé vonzódás.

Maga a zoltár is felosztható egymásból következő gondolati szakaszokra. Az első rész a csüggedésről szól (2–4. v.). A vigasztalan ember tehetetlenségében az Úrhoz kiált, nála keres oldódást. Zaklatott lelkivilága nem hagyja őt nyugodtan aludni (5–10. v.), de ezért nem zúgolódik. Sőt! Isten ajándékának tekinti éberségét: „*Szemeimet nyitva tartod...*”. Aki álmatlanul hánykolódik az ágyában, annak sok minden jut az eszébe. A múlt emlékezetes eseményei, nagy találkozások, az elvégzett vagy el nem végzett munkák stb. eszébe jutnak talán énekek, bibliai igék is, amelyekkel csitítani próbálja nyugtalanságát. Végül eljut Istenig, és nagy tetteire gondol (11–16. v.). Mintha magát vigasztalná, bátorítani: „*olyan Istenben bízom, aki hatalmas és mindent megtehet*”. Ereje és hatalma pedig nem független tőle! Nemcsak a vizek reszketnek, nemcsak a föld rendül meg, hanem az ember is tőle, általa mozdul meg, s észreveszi: az ÚR vezeti őt élete útján! Az a gondviselő és szerető Isten, aki ki akarja menteni nyomorúságából, aki szabadulást — üdvösséget — ad neki.

Emberi nyomorúságról ma minden helyzetben, minden korosztály tagjainak körében, minden egyházi esemény alkalmával aktuális beszélni. Mielőtt szóba hoznánk a témát, panaszok hangoznak el többek ajkáról. Nyomorúság, bánat, csüggedés lelke lengedez a böjti levegőben. A szabadulásra, oldódásra vágyó hívő ember tárva-nyitva áll a gondviselő, szeretetet sugárzó ÚR befogadására. A 77. zoltár szavai nyomán törekedjünk mi is arra, hogy szemeket nyitva tartsunk, hogy közösen szendergő szemeket nyitogassunk az ön-

magát értünk áldozó Krisztus evangéliumával! Hatalmát látva, kegyelmét átélve ne csak álmélkodjanak, hanem mutassunk rá arra az útra, amelyen ő akar vezetni mindnyájunkat!¹

1. Bűnbánattal a bűnbocsátó Isten felé (Jer 31,31–34)

A böjti idő alap gondolatát fogalmazza meg Jeremiás próféta. Nem azért gondolunk bűneinkre, nem azért fordulunk a bűnbocsátó ÚR felé, mert most éppen ez van soron. Önvizsgálatra azért van szükség, mert Isten közeledik felénk, és készülnünk kell erre a találkozásra.

Várakozásaink során sok fölösleges dolgot csinálunk. Húsvét előtt a szokásokhoz igazodva sürgünk–forgunk a konyhában, a szobákban. Sütés–főzés, nagytakarítás, vendégvárás, stb... Mire eljön az ünnep, kiégetten, kimerülten zuhanunk a fojtalba. Nincs már erőnk odafigyelni a lényegre.

Jeremiás próféta sok mindent ír könyvében azokról a dolgokról, amelyek nem lényegesek Isten színe előtt. A templom, a szövetség ládája, a város, a király, a gazdaság mind elmúlhat. *Mi az, ami ezzel szemben igazán fontos?* „*Törvényemet a belsejükbe helyezem, szívükbe írom be. Én Istenük leszek, ő pedig népem lesznek.*”

A feltámadás ünnepére készülve arra az új szövetségre gondolunk, amelyet Isten kötött a népével, amelyet velünk is, most is meg akar újítani. Ez az az új, amelyről Jézus is beszél az utolsó vacsora éjszakáján. Isten ilyen kegyelemmel közelíti meg bűnein bánkódó és bűnbocsánatra vágyó népét. S tán szokatlan, idegen hangként csendül fel Jeremiás ajkán a jó hír, mégis evangélium ez a mi számunkra is: „*megbocsátom bűneiket, és nem gondolk többé vétkeikre*”. E felé a bűnbocsátó ÚR felé közelít minket ez az ige.

1. Az ÚR önmagát értünk áldozó Szolgája felé (Ézs 50,4–9)

A már idézett 77. zoltár gondolatkörébe kapcsolódik Ézsaiás próféta vallomása. A fejezet első versei ugyanis ezt a kétséget fogalmazzák meg: *Vajon törődik-e még népével az ÚR?* A próféta figyelmeztet: ne emberi módon gondolkodjunk; ne magunkból induljunk ki! Isten nem olyan, mint az ember!

A kijelölt szakasz hűtlenség és hűség ellentétét állítja elélnk. A választott nép kétségbe vonja az ÚR gondviselését és szeretetét, elbukik hitében: engedetlenléssé lesz. Ezzel szemben jelenik meg az ÚR Szolgájának alakja! Őt nem riasztja a szenvedés, a

¹ A 77. zoltárt a sorozat minden alkalmán elolvashatjuk, vagy teljes egészében, vagy részekre osztva.

megaláztatás. Küldetését híven teljesíti, mert *közel van az, aki megsegíti!*

Ilyen volt Jézus szolgálata a világban. Elküldett a hűtlenekhez, hogy Istenhez visszatérítse az ő szeretett népét. Emberfeletti, sőt embertelen győrelmeket szenvedett el értünk. Nem kényszerből, nem a sors akaratából. Maga Jézus döntött így! Telve félelemmel, vért izzadva itta ki a keserű poharat, de ki tudta mondani: „*Mindazonáltal ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem amint Te!*” E felé az önmagát értünk áldozó Úr felé közelít minket ez az ige.

3. A csodálatos Isten megismerése felé (Jób 42,2-4)

Istennek az a szeretete, amely körülveszi az embert, első hallásra hihetetlennek tűnik. Ahogy azonban újra meg újra ismétlődik az ígélet — sőt, ha még nyilvánvaló események meg is erősítik azt —, kezdjük csodálni az Urat. Jób példája azonban ennél többet mutat, és az Isten felé közeledő embertől többet vár el. A csodálat alapja az, hogy olyan dolgokat fedezünk fel a világban, amelyeknek az oka vagy az értelme titokban van előttünk. A mindent tudni akaró teremtmény a Teremtő cselekedeteit is meg akarja érteni. Nem azért, hogy azok jelentőségét csökkentse, hanem éppen azért, hogy még jobban tudja csodálni Isten művét. (Csodálatos és titokzatos dolog az emberi élet, annak keletkezése, fennmaradása, működése. Annak is, aki csak felületesen vizsgálódik, de annak még inkább, aki mélyebben beleás a biológia tudományába, és felfedezi a teremtettség rendjét és isteni logikáját.)

Jób ebben az igében is *tanulni akar az Úrtól!* Nem teológiát, nem antropológiát, nem is hamartológiát vagy szatanológiát. Engedelmisséget és alázatot tanul azáltal, hogy megismeri Isten csodálatos tetteit. „*Most már tudom...*” — vallja a meggyötört, hitében oly' mélyen megpróbált ember. Ez az ismeret nem egy tantétel elfogadása, nem intellektuális meggyőződés Isten mindenhatóságáról, hanem személyesen átélt kegyelem, őszintén és nyíltan megvallott bizalom az Úrban.

Jób nagyon határozottan hisz Isten megtartó irgalmában. Meg van győződve szabadító erejéről. ... Pedig Jézusról még nem tudhatott. Nekünk — húsvétot váró keresztyéneknek — megadatott a bizonyosság! Áldjuk Isten csodálatos kegyelmét, mert Jézusban szabadítást adott a világnak. Hitünk annál szilárdabb lehet, minél jobban igyekszünk megismerni ennek a csodálatos Istennek a tetteit. E felé a csodálatosan cselekvő Úr felé közelít minket ez az ige, és az Ő megismerésére buzdít bennünket.

4. A szeretet megismerése felé (Hós 6,1-6)

Isten csodálatos cselekedetei megismerhetőek! Még akkor is, ha megsebez, még akkor is ha megver bennünket. Hiszen jól tudjuk, nemcsak ezt teszi, hanem meg is gyógyít, be is kötöz minket.

Aki csak ítélő kezét látta, aki csak csapását szenvedett, aki csak a haragvó Istenről tud, az ismeri Őt igazán! „*Ismerjék hát meg, töreke- megismerni az Urat!*”

Nemzedékek nőttek fel Isten igazi ismeretük nélkül. Hamis megállapítások, téves elképzelések alakították sokak nézeteit. Az egyházhoz tartó már nem is annyira hit és elkötelezés kérdése, hanem inkább materiális kötelezettségek teljesének függvénye. Érezzük és tudjuk, hogy Istenhez tartozunk, de vajon szívesen valljuk-e magunkat e közösség tagjainak?

Istenhez visszatérni nem csupán azt jelenti, hogy fizikailag jelen vagyunk a templomban, hanem vállaljuk a gyülekezet fenntartását és munkálkodását anyagi fennmaradásán. A visszatérés — a megújulás — megköveteli az igaz Isten-ismeretet! Rá kell ébrednünk arra, hogy elvesztettségünkben egyetemesen az Úr tud kimenteni minket; és Ő ezt meg is teszi: *mert szereti népét és javát akarja!*

Jézus szenvedése és halála nem egyszerűen áldozat volt; még csak nem is értünk vállalt önkéntes áldozat, hanem Isten végtelen szeretetének kiadása minden teremtmény felé — felénk. Jézus személyében ezt a minket oly' nagyon szerető Istent láthatjuk meg. Ennek az Úrnak a megismerése felé közelít minket ez az ige.

5. A Szabadító ÚR befogadása felé (Mik 7,7-9)

Isten szeretetének bizonyossága erősíti a nyomorúságban élő embert: „*Az ígélet szereti az Urat.*” Mégis mindaz, ami körülvesz minket, éppen ellenkezőjéről tanúskodik. A fejezet korábbi vers megdöbbentő aktualitással sorolják fel a nép romlásának jeleit. Mikeás eleven példákkal igazolja, hogy a bűnös emberek találják meg a számításukat, ők húznak hasznot az igazak naivitásából, szelidségéből, türelméből. Úgy tűnik, nem érdemes követni Isten parancsolatait... A próféta még az Úr mellett dönt! Az Urat várja, benne reménykedik. Tudja ugyanis, hogy a végső győzelem az övé lesz!

Mikeás könyve nagyon közel áll Jeremiás és Ézsaiás próféciaihoz: az ítélő Isten eljövetelelmutató, s az üdvösség ígéletét hangsúlyozó jelek vendölésekhez. Szó van benne a Messiásról, az eljöveteleléről, s leírja azt az eljövendő korszakot is, amely Isten népére vár az Örökkévalóságban. Nem véletlen tehát, hogy ezt az őszövetségi iratot többször is idézik az evangéliumok, sőt még Pál is.

Fontos ez az ige nekünk is, hogy benne — mintükörben — felismerjük nyomorúságunkat és elvesztettségünket; ugyanakkor fontos a bátorítás, az ígélet is az Úr szabadító erejéről. Jézus kereszthalálánál ünnepehez közeledve egyre világosabbá válik számunkra a megváltás csodája. Nem saját magunk „gondoskodunk” üdvösségünkről; szerető Mennyei Atyánk adja meg számunkra a szabadulást kísértéstől, büntől, haláltól és örök kárhozattól- „...*ő intézi peremet*” — mondja a próféta, és ez nekünk is biztatás! Mikeás szavait hallva

olvassa megérezhetjük a szabadulás örömét. Semmi más teendőnk nincs, csak rá bízni életünk terheit, bűneit. Ez az ige a Szabadító ÚR felé közelít minket, hogy befogadjuk Őt, és örök életünk legyen.

BEFEJEZÉS

Furcsának tűnhet, hogy az egyházi esztendőnek ezen szakaszában, amikor egyértelműen újszövetségi ígék jutnak az eszünkbe, az Ószövetséget hivat segítségül a húsvétra való felkészüléshez. A feldolgozásokból talán kirajzolódott Izráel népének vágyódása a Szabadító Isten felé; talán rajtam kívül mások is elképzelhetőnek tartják, hogy a felsorolt ígék alapján azonosuljunk a Messiást várók seregével. Abban bízva állítottam össze ezt a

sorozatot, hogy a prófétai ígék által gazdagodhassunk Isten ismeretében, s közelebb kerülhetünk Megváltónkhoz, aki életét nem kímélve — szeretetből — munkálta és munkálja üdvösségünket.

Vető István

Felhasznált irodalom

The Daily Study Bible sorozat könyvei (The Saint Andrew Press, Edinburgh): Psalms (Vol. II.) — G. A. F. Knight (1986)

Twelve Prophets (Vol. I-II.) — Peter C. Craigie (1984)

Interpreter's Concise Commentary: (Abingdon Press, Nashville): The Major Prophets — Peter R. Ackroyd & Stanley Brice Frost (1983)

Dr. Muntag Andor: Jób könyve (Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 1982)

H ú s v é t : éjszakából a nappalba, halálból az életbe.

Hiába a nagy karácsonyi sürgés-forgás s a világraszóló ünneplés, hiába az elterjedt hír, hogy a protestánsok legfontosabb ünnepe nagypéntek, az igazság egyértelmű: az **egyházi élet szíve közepe, az ünnepeink csúcsa, az evangélium lényege: húsvét. Jézus él, feltámadt, meghalt a halál, győzött az Élet. Ezért van egyház, ezért élünk, ezért a jövő.**

Nem véletlen, hogy az első keresztény ünnep a húsvét volt. Nem véletlen az, hogy az évenkénti nagy ünnepet még évi 51 húsvét követi: **minden vasárnap Jézus feltámadását ünnepeljük** (kellene ünnepelnünk).

Nem vitás, hogy húsvét-ünneplésünk „csendesebb” a keltetésnél és színtelenebb, mint lehetne. Jó lenne az egyházi év „dramaturgiáját” is úgy építgetnünk és felépítenünk (évről évre), hogy gyülekezeteink érezzék a csúcspontot: **minden ide érkezik, hogy azután minden innen induljon ki.** Ehhez természetesen sok energia, sok fáradság, nagy készülődés kell, de megéri. Ha húsvétot **méltó módon ünnepeljük**, akkor helyére kerülnek az ünnepek, értelmet nyernek a vasárnapok, feltöltődik gyülekezet és lelkes egyaránt - egy évre elegendő energiával.

Néhány évtizede talán csak érdeklődőként, kicsit idegenkedve vettünk részt az orthodox egyház kuriózumként megélt húsvéti liturgiáján. A római testvéreink nagyszombat esti feltámadási körmeneteit az éjféli miséhez hasonló, a mienkétől eltérő szokásnak tekintettük. Ma már értjük azt, hogy a nyugat-európai evangélikus egyházakban divatos mozgalommá lett a húsvét éjszakai istentisztelet, s egyre több magyar evangélikus gyülekezet kísérletezik e területen.

Kísérletezik - hiszen Ágendánkban említés sincs ilyen istentiszteletről, nemhogy megfelelő liturgiát találjunk. Reméljük, hogy a tervezett kiegészítések, bővítések nem csak a 89-es politikai fordulattal újdonságként jelentkező alkalmak megalapozott, végiggondolt, letisztult liturgiáit hozza majd, hanem az ősi hagyományoknak megfelelő, de egyházunk gyakorlatából hiányzó alkalmak rendjét is.

Évről évre kevésbé érzem különcknek, egyedinek gyülekeztem gyakorlatát: vidéki és fővárosi gyülekezetek vezetik be újra a húsvét hajnali (éjszakai) istentisztelet szokását.

A húsvét éjszakai istentisztelet a legősibb hagyomány. Nem külön istentiszteletként, hanem a reggeli nagy istentiszteletre vezető folyamatként.

Az eredeti folyamat így zajlott: a gyülekezeti találkozás már este elkezdődött, majd következett az **igei istentisztelet éjjel**, a nagy húsvéti **úrvacsorai istentisztelet** pedig reggel, a nap felkelte után. Természetesen e kettő elé, közé kerültek fontos részek, de ezek voltak a pillérek. **Az éjszaka a készülődése, az imádkozása, az igelvasása** és az elmélkedése volt. **A felragyogó nap** (ne felejtjük: ez mindig Krisztust, a világ világosságát jelezte) pedig **a nagy hálaadást s az eucharistiát, az örömmünnepet hozta.** A kettő előtt és között a tűz, a fény liturgiája, ill. a nagy keresztelési ünnepség zajlott. (Az utolsó úrvacsora - a mai római gyakorlat szerint is - nagycsütörtök este van, nagypénteken, nagyszombaton nincs áldozás /Logikus - hisz Krisztus nincs közöttünk/ Húsvét hajnal azonban meghozza az úrvacsorában a teljes közösséget, a csodálatos találkozást a feltámadottal. **Az éjszaka még a böjt jegyében telt, az új nap már a bő-**

ség jegyében).

Mivel a hosszú-hosszú ideig előkészített keresztelés ünnepét bűnbánati rész előzte meg, a keresztelés után a felszabadult öröm dominálhatott az Úrral való személyes találkozásban.

Egyes kutatók szerint nem két pillér tartja a húsvéti liturgiát (igei és úrvacsorai istentisztelet), hanem az egész három szakaszra osztható: a fény szertartása, a keresztelés liturgiája és az eucharistia. Az igei rész pedig mindháromban jelen van.

A fény-ünnep, a tűz szentelése és a húsvéti gyertya előkészítése nem a kezdet-kezdetétől ismert. A szokás a 12. században fejlődött ki. (Háttérben ott húzódik meg a zsidóság Sabbat előtti gyertyagyújtása - Istendicséret kíséretében, de a római misztérium-kultuszok gyakorlata is: a Pontifex Maximus egy gyújtótűkör által a nap sugarával gyújtotta meg a „tisztá Lángot” .)

Északi testvéreink (skandináv evangélikusság) szinte a teljes eredeti húsvéti liturgiát átvették, éltetik és gyakorolják. A német nyelvterületen a gyakorlat kialakulása, újraélesztése, mélysége függ az egyéni tradícióktól, illetve a felekezeti kontextustól.

Ismert gyakorlatok:

I: (általános)

- 1. szakasz (estétől éjfélig): Igei istentisztelet olvasmányokkal, énekekkel, imádságokkal
- 2. szakasz (hajnali 4 óráig): Menet a temetőhöz, meditáció a 118. Zsoltárról (Non moriar sed vivam... - Nem halok meg, hanem élek és hirdetem az Úr tetteit), húsvéti litánia és beszélgetés a húsvéti tűz mellett
- 3. szakasz (reggel 6 óráig): Olvasmányok, énekek, imádságok, 6 órakor keresztelő, istentisztelet és húsvéti evangélium

II: „Várakozások éjszakája” (római katolikus):

- 1: Előkészület (Csönd, I. Mózes 1-2, imádság)
- 2: Krisztus fényének dicsérete és a húsvéti gyertya meggyújtása, bevonulás, a húsvéti fény szétszórása
- 3: Olvasmányok: I. Mózes 6-8; II. Mózes 14-15; Róma 6; - meg-megszakítva csenddel, imádság, ének
- 4: Litánia, keresztelés
- 5: Kyrie, Gloria, Kollektá, Evangélium, Húsvéti kiáltás (Krisztus feltámadt, valóban feltámadt, dicsérjük az Urat), Prédikáció, könyörgő imádság, eucharistia.

III. Az evangélikus „Michaelis Bruderschaft” („Mihály testvéri közösség”) gyakorlata:

- 1: Ószövetségi olvasmányok
- 2: Fény-ünnep a húsvéti evangéliummal és a húsvéti dicséretekkel
- 3: Prédikáció

- 4: Keresztelés és keresztelési emléktű (megemlékezés, emlékeztető keresztségünkről)
- 5: Húsvéti úrvacsora

IV. Svájci (német)református gyakorlat:

- 1: A sötétség megnevezése - egy órával napkelte előtt - majd átvezető rész után a húsvéti történet elmondása és húsvéti kiáltás
- 2: A húsvéti gyertya meggyújtása ünnepi halleluja és húsvéti himnusz közepe oltárgyertyák meggyújtása
- 3: Keresztelés és keresztelési emléktű (megemlékezés)
- 4: Az elhívottak úrvacsorája

Magyar evangélikus gyülekezeteinkben sok szokás van kialakulóban, még csupán kísérletek „barkácsoló” jelleggel, a lehetőségek között tagolódva, de ami öröndetes: egymástól érdeklődés és tanulás.

A helyi szokásokat összehangolva úgy kell alakítani a gyakorlatot, hogy az fokozatos felépítés legyen a gyülekezet istentiszteleti élete csúcspontjának megélésére, egyetlen momentumában, bensőségében se jelentsen idegen, s ezért zavart (netán taszító) elemet, épüljön az ősi alapokra, vegye komolyan az adott közösség lelki, számbeli s objektív adottságait.

Erdemes az új iránt nyitott fiatalok bevonására elkezdeni, de nem pusztán ifjúsági, hanem gyülekezeti alkalomként, hívogató, befogadó jelleggel. A résztvevők (első alkalommal talán kevesebben) vigyék a hírt, az élményt, s hívogassanak a következő évben.

Szánjunk sok időt és energiát az istentiszteletre a hívogató („reklám”) jó előkészítéséhez. Legelőször több böjt kezdetével kezdjük el a munkálatokat csoportosan, minden fázist megbeszélve, tudatosan végiggondolva. Keressünk megfelelő embereket, akik aktívan és méltó módon tudnak közreműködni az egyes részfeladatokban (előkészítés, éneklés, imádságok, olvasmányok, „agapé” megrendezése és lebonyolítása). Igyekezünk akár gyermeküket keresztelésre jelentkezőket úgy nyitani, hogy - megérezve a nagyszerű lehetőséget - vállalják a húsvéti hajnali istentiszteleten való keresztelést. (Esetleg felnőtt keresztelésre jelentkezőt úgy előkészíteni, hogy az alkalom a húsvéti hajnali istentiszteleten érjen a csúcspontjához). Időben gondoskodni kell húsvéti gyertyáról, amely ugyan jelentős anyagiakat kívánó beruházás, de egész évben „beszédes” dísze a liturgiának, és húsvét hirdetője a gyülekezet számára.

Köszöntés: tanítsuk, neveljük rá a gyülekezetet, s gyakoroljuk évről évre, hogy húsvétkor személyesen is, közösen is húsvéti módon köszöntjük Krisztus feltámadt - Valóban feltámadt...

A bevezetésnél - liturgikus szempontból gyűnk konzervensek, pedagógiai szempontból pedig megfontoltak, tudatosak, diplomatikusak

Nálunk is használható alapotívumok:

- közös előkészület - csönd, bűnbánati rész, éneklés (bőjt?)
- igei rész - lekciónok
- a fény ünnepe
- keresztelés
- úrvacsora
- közös reggeli - agapé (kicsengés)

Végül egy „kipróbált gyakorlat” a Budavári Gyülekezetből:

I. A SÖTÉTSÉGBŐL

(A templomban teljes a sötétség, a hajó négy sarkán egy-egy lektor áll)

- Igeszakasz 1 - csönd - imádság - ének
- Igeszakasz 2 - csönd - imádság - ének
- Igeszakasz 3 - csönd - imádság - ének
- Igeszakasz 4 - csönd - imádság - ének

II. HAJNALODIK

- **Vers** (az ünnep titkát, lényegét kifejező vers - lehetőleg magyar szerző verse).
- **Húsvéti fény köszöntése** (Fiatalok énekkel bevonulnak, s behozzák a húsvéti gyertyát - a lelkész az oltár előtt várja, fogadja, s köszönti őket.
- **A húsvéti fény továbbadása** (A húsvéti gyertyáról /Krisztus világossága/, amelyet az oltártérben középen tartóra tesznek sorra gyújtják az oltár gyertyáit, a padok végére helyezett gyertyákat, s a kézben tartott gyertyákat).
- **Keresztelés** (Ének: Úristen most elédbe lépek...)
- **Gyülekezeti ének** (299. 1, 4 - Jöjj, térj be, kapum tárva...!)

III. HÚSVÉTI ÜZENET

- **Evangelium olvasás** (János 20,1-8; 19-23)
- **Imádság**
- **Gyülekezeti ének** (213,1 - Krisztus feltámadt)
- **Húsvéti üzenet** (Tematikus igehirdetés)
- **Gyülekezeti imádság** (Az egyes szakaszokat résztvevők olvassák, az imádság részek között a gyülekezet válasza: „Krisztus, Te vagy a világ világossága, egyedül Te vagy a mi reménységünk”)
- **Gyülekezeti ének** (222 - Krisztus virágunk...)

IV. ÚRVACSORAI KÖZÖSSÉG

- **Gyónás** (Bevezetés, imádság, gyónási lekciónok)
- **Gyónási kérdések, közös gyónóimádság**
- **Feloldozás**
- **Úrvacsorai liturgia** (prefacio, sanctus, Mi atyánk, szereztetési igék, Agnus Dei, imádság, Pax)
- **Úrvacsoravétel** (Communio)
- **Hálaadó imádság, elbocsátás, áldás**
- **Gyülekezeti ének** (93.1,3: Hadd áldlak teljes szívűből ez újult reggelen)

V. SZERETET-KÖZÖSSÉG - AGAPÉ

Intenzív után a közösség együtt marad és a gyülekezeti teremben együtt költi el a húsvéti reggelit - örömben, vidámságban, húsvét fényében.

Az egyház megújulása és a liturgia megújulása szorosan összefügg. Egyik a másik nélkül elképzelhetetlen. A húsvéti liturgiánk megelevenítése, személyessé tétele fontos lépés lehet ebben a megújulási folyamatban. Ha az egyház, a gyülekezet, az egyes hívő húsvétból él, akkor élete örömtelibb, előremutatóbb, szolgáló élet lesz. Ennek segítésére nyúlunk vissza a legősibb liturgikus kincshez, s próbáljuk élővé tenni, maivá élni, gyakorolni a húsvét hajnali (éjszakai) liturgiát. Az Úr feltámadt, az Úr valóban feltámadt, dicséjünk az Urat!

Hafenschér Károly

Felhasznált
(és ajánlott) irodalom

WEGMAN, J. Herman: *Liturgie in der Geschichte des Christentums*
Verlag Friedrich Pustet, Regensburg, 1994

VOLP, Rainer: *Liturgik (Die Kunst, Gott zu feiern)*
Gütersloher Verlagshaus Gerd Mohn, Gütersloh 1992.

FISCHER, Heinz: *Osternacht*
Lutherhaus Verlag, Hannover, 1989

BIERITZ, Karl-Heinrich: *Das Kirchenjahr*
C.H.Beck, München 1988.

HANDBUCH DER LITURGIK
Ev. Verlagsanstalt - Vandernhoek u. Ruprecht Leipzig-Göttingen 1995

SCHWENZER, Andreas: *Das „Kirchenjahr“ feiern - Gottesdienste feiern im Jahreslauf*
1996. Augusztus - Elérhető, olvasható Interneten:
witak.uni-wuerzburg.de/wilan/theo/prak/thwl/publik/as-kg-04.htm

OSTERNACHTSFEIER in: *Für den Gottesdienst*
(Arbeitsstelle für Gottesdienst und Kirchenmusik Heft 46. 1995. 10)

LITURGIE DER OSTERNACHT - in:
Zum Gottesdienst morgen - Ein Werkbuch
Verlag J.Pfeiffer, München 1995.

VÁRNAGY Antal: *Liturgika*
Lámpás kiadó, Abaliget, 1995.

PÁSZTOR János: *Liturgika*
Debrecen, 1985.

Húsvét hajnali istentisztelet lehetséges rendje

ELŐZETES MEGJEGYZÉSEK

Az alábbi rend Budapesten, a Kőbányai Evangélikus Gyülekezetben az 1995-ben és 1996-ban tartott istentisztelet alapjául szolgált. A kezdési időpontot a napfelkeltehez igazodva gondosan kell kiválasztani: 1/2 5 vagy 5 óra a megfelelő. Nélkülözhetetlen a gyülekezet előzetes felkészítése és egy szervező-lebonyolító csoport létrehozása. Erre érettebb fiatalok és fiatal felnőttek a legalkalmasabbak. Ugyanez a csoport készíti elő a közös reggelit (agapét), amelyre az istentiszteletet követően mindenki meghívást kap. (Ízlésesen megterített asztalokon sonka, sajt, kalács, kakaó, kávé, gyümölcs stb. E közös étkezés során több idős, egyedülálló gyülekezeti tag bevallotta, hogy otthon, a húsvéti asztalra nála már nem kerül pl. sonka, mert nem tudja megfizetni. E közös reggelinek tehát ilyen diakóniai vonatkozása is van, ahol természetesen a közösség is nagy szerepet játszik. Ez utóbbi téren a gyülekezetépítés „járulékos haszna”, hogy a hívek előre megszervezték egymás között, ki kit hoz el autóval.) Az első alkalommal 40–50 volt a résztvevők száma, a következő évben pedig 100 fölött.

Kezdkor a templomban teljes sötétség van, az előtérben is csak néhány, a tájékozódást is segítő mécses, gyertya ég. Néhány szervező fogadja, köszönti az érkezőket (fontos az egészen halk, suttogó beszéd!), kezükbe még meg nem gyújtott mécses adnak, szükség szerint a padokhoz kísérik őket. Mindenki teljes csöndben foglalja el a helyét.

ISTENTISZTELET RENDJE

Szólóének: Ev. Énekeskönyv, 106 (Ébred a hajnal)

1. olvasmány: 1 Móz 1,1–5

Gyülekezeti ének (a capella): Krisztus ártatlan Bárány, 1

2. olvasmány: 1 Móz 6,5–8

Gyülekezeti ének (a capella): Krisztus ártatlan Bárány, 2

3. olvasmány: Fil 2,5–11

Gyülekezeti ének (a capella): Krisztus ártatlan Bárány, 3

Ezután 5 szolgáló kimegy az oltár elé, egy asztalkán néhány gyertyát meggyújtanak, majd Rónay György: A hét első napján, amikor még sötét volt című versének egy-egy szakaszát olvassák, esetleg némileg rövidítve. Az egyes részek között rövid hegedűjáték.

I.

Ó, a Halál!

Amint hollóhaját szétzilálja.

Amint fekete fátylai égen–földön szétterülnek,
s a világ éjbe borul, három egész órára,
a hatodiktól a kilencedikig —
ó, a Halál!

Jár néma lépteivel, hangtalan zokogással,
keres valamit, de hiába,
elbotlik lepleiben, a földre borul,
nincs könnye, de sír,
nincs hangja, de jajgat —
fátylain átdereng egy kifolyt vörös szem az
égen.

Ó, a Halál!

gyolcsába tekerve a test,
gyászába merülve az Asszony,
s az imbolygó kísértetek:

János,
József, Nikodémus,
lebontott szőke hajjal Mária Magdalából.

Mindent beborít, minden befed. Éj van.
Nem lesz soha nappal. Nem lesz soha fény.
Csillagtalan éj.
Tökéletes sötétség.

Csak a Templom falánk tigrisszeme villog.

II.

Az egyik katona azt mondja a sírnál: —
Fázom.

Nem mintha hidegebb volna az éj, mint
tegnap, tegnapelőtt.
Nem is a bőröm fázik, nem a bőrömon érzem
a fázást.

A csontomban. Azon is túl.

Az, aki túl van a csonton. Mit tudom én,
nem vagyok filozófus.

Csak annyit tudok, hogy fázom.

Mire jó ez: őrizni egy halottat?

Meghalt annak rendje–módja szerint. Sose láttam
jobban

meghalni még valakit, pedig már láttam életemben
egynéhány keresztrefeszítést,
nyakasztatást, fölnégyelést.

Nem való ez: római katonának
strázsálni a zsidók halottját.

Ráadásul ilyen hidegben.

Bár voltaképp nincs is hideg.
Néha még meg is izzadok a köpenyemben.
És mégis didergek benn.
Sose hittem: belül is vannak fogaink?
Az ember végül megbolondul itt,
ebben az elátkozott Judeában.

Ismeritek a hegybevájt vagy földbevájt sírboltokat
és rajtuk
a kis ablakot?

Bár ablaknak nevezni túlzás egy ilyen
szelődlyukat.

Néha megpróbál az ember benézni rajta,
forró nyáron, Egyiptomban vagy Judeában, ahol
nem égetik

a holtakat;
mert nagy a Birodalom, minden földre és szokásra
kiterjed

(bár magunk közt legyen, szívesebben ülnék
otthon a tűzhelyemnél).

Egyszóval nyár van, megpróbálsz az ablakon
benézni,
s arcodba csap a föld alatti doh, az a nyirkos,
áporodott hideg.

Mintha arcodba fújna a Halál.

Hát így vagyok: csupa nyirkosság csontjaim közt,
doh árad számon,
orromon.

Sírbolt vagyok, holtan fekszem magamban,
magamba nézek,

s arcon lehellem magamat saját halálom
nyirkos hidegével

No, adjatok egy kortyot innom, mielőtt
megfagyok.

Hallottátok? Mi ez a zúgás?

Mintha madarak húznának fönt a magasban.

Vagy lent a föld alatt? Nem vagyok benne
biztos.

Mert egy kicsit összekeveredett. Nekem
legalább úgy tűnik föl.

Mármint a magasság s a mélység.

S ez a szárnyuhogás: szavamra, azt hinném,
kísértetek,

ha hinnék a kísértetekben.

Négy évvel ezelőtt

az Ister mellett álltam őrt egy téli éjszakán.

Hullott a hó, füttyült a szél.

Szavamra mondom, ott se volt ilyen
vacogtató hideg.

Cudar egy ország ez a Judea.

Adjátok azt a kulcsot.

III.

Ezen az éjszakán

nem aludt se Annás, se Pilátus, se Kaifás.

Se Simon, a cirenei, ez egyre föltört vállát

borogatta.

Nem aludt Barrabás se. Ő a kopár utcákon
kóborolt.

A kutyák nem mertek ugatni. Minden kaput
bezártak.

Feszítsétek meg! — nyögte Barrabás.

Bezörgetett a kapukon:

Kaifás kapuján és Annás kapuján, és
átkozódott, hogy becsapták.

Pilátus udvarán az örök ostort fogtak,
elzavarták.

Az éj sötét volt, néma volt, egyetlen hangja
volt, ez a sakálüvöltés.

Heródes fölneszelt, azt hitte, Barrabást kiált
a nép

s feszítsd meg!-et kiált. De néma csönd volt,
a városban sehol sem támadt zendülés,

Pilátus katonái sem

rendeztek pogromot sehol,

teljes volt a rend és a nyugalom.

Csak a fekélyei kezdtek viszketni kínosan.

Meg kellett ráznia a csengőt.

Már jöttek is a szolgák, futottak a finom
kenetekkel.

Sebeibe olajat öntögettek,

mások meg füstölőket hoztak és illatszeres
ládikákat

hogy elfojsák a rothadó
negyedes fejedelem bűzét.

Ezen az éjszakán nem aludt Mária, az anyja
sem, s a másik Mária sem Magdalából.

És Lázár sem aludt Betániában, ő azon
tűnődött, hogy vajon merre járhat

barátja, a Halálon Diadalmas.

Időnként az ajtó felé tekintett, mint aki várja,
hogy belépjenek.

Később kiment a ház elé, föltámadt szemét
összehúzta,

de semmit sem látott a vaksötétben. Egy
szentjánosbogárnyi fényt se.

Péter a cenákulum küszöbén ült és
harmadnapja zokogott.

János Mária kezét simogatta.

A többiek hallgattak komoran.

Csak Mária, a magdalai készítette gyolcsait
s a balzsamot, és egy

kis amforát a gyolcs közé dugott, hogy
legyen mivel

meglocsolja lábait, ha netán mégis
szembejön az úton.

Jakab egyszerre fölfigyelt: mintha lépteket
hallott volna odakint

S most mindannyian hallották a lépteket.

Ahogy elindultak és valahonnét

a léten túlról lassan közelednék.

IV.
A kocsmában, a katonák hoztak még egy
fordulót.
De unták már a nagy duhajkodást, s mentek
is volna már,
ha nem a kietlen kaszárnya várja őket.

Öklükkel ütötték az asztalt, doboltak a padlón
a lándzsanyéllal.
Hozta a lány a bort. Rá-rácsaptak
a tomporára, de inkább csak szokásból.
Töltöttek, ittak.
Savanyú volt a bor,
savanyú is meg keserű is,
ecet- és epeízű.
Bóbiskoltak. Tűnődtek. Szitkozódta.

Akkor meghallották a lépteket.
Nehézkesen rohanó lépteket. No mi az, riadó?
Fogták a kardot, lándzsát, megzörrentek
a sisakok
Kivágódott az ajtó.
Négy rémült arc, nyolc reszkető láb,
négy tátott száj, s nem jön ki rajta hang.
S mögöttük, a tárt ajtóban a Hajnal.

V.

Mária Magdalából énekelt. Ó, élet, élet,
halál méhéből született, halál gubójából kikelt!
Másodszor lett első napunk, új teremtés
legelső napja, lángolj!
hajnali fény, örömünk fénye, világolj!
hajnali harmat, kegyelem harmata, csillogj!
énekeljete madarak! lombosodjatok lombok!
füvelljete füvek! fuvalljatok fuvalmak!

megjött az én jegyesem, megjött anno váram,
jön koszorúsán a réten, hóharmatnál is
fehérebb a napsugárban!
nyomában édesség terjeng, körülötte ragyogás
Rab vagyok, válts ki hamar, mert elemészt
a vágyakozás!

Gyülekezeti ének: Gyújts éjszakánkba fényt
(taizéi ének) —

*Az ének addig szól, amíg a szolgálók
továbadták a lángot a gyülekezet tagjainak
minden kis mécses meggyullad.*

Lelkés: rövid igehirdetés

*Az igehirdetés végén — mivel közben
világosodott — a lelkész kéri a mécsesek eloltását.
Amikor ez megtörténik, a karzaton megszólal a*

Harsona: Krisztus feltámadt...

Szóelőnének: Ev. Énekeskönyv, 92 (Jézus Krisztus
szép fényes hajnal)

Gyónás, úrvacsoraosztás

*a befejező imádság több részben, világ
bevonásával, s minden szakasz után közös ének
Halleluja...*

Áldás

Gyülekezeti ének: 388 (Győzelmet vettél)

Közös reggeli (agapé) a gyülekezeti teremben

Közli: Fabiny Tamás

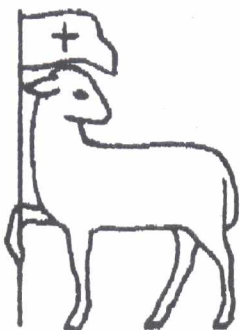

Az Úr feltámadt!

Családi istentisztelet húsvét ünnepére

A templomba érkezéskor minden gyerek kap egy kis zászlót (papírból elkészítve, hurkapálcikára fűzve) a feltámadott bárány jelképével és ezzel a fölírással: „Győzött az élet!”.

**GYÖZÖTT
AZ
ÉLET!**

Bev. ének: 388 Győzelmet vettél

LELKÉSZ: Isten hozott titeket, kedves testvéreim! Szeretettel köszöntök mindenkit a mai családi istentiszteleten, amikor azért vagyunk együtt, hogy Krisztus Urunk feltámadását ünnepeljük. Isten nevének segítségül hívásával kezdjük istentiszteletünket: Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében.

GYÜLEKEZET: Ámen.

LELKÉSZ: Kedves gyerekek!

Húsvét az örömmel, a legnagyobb örömmel az ünnepe. Mindazzal, ami itt ma történik, az örömmel akarjuk kifejezni. Az örömmel is Istent dicsérjük. Dicsérjük Őt azért, hogy Jézust feltámasztotta a halálból. Ezért arra kérek most benneteket, hogy örömmel vegyetek részt ezen az istentiszteleten, örömmel tegyétek mindazt, amit majd együtt csinálni fogunk.

Legelőször is megtanulunk egy ősi, régi húsvéti köszöntést. Régen az emberek annyira örültek Jézus feltámadásának, hogy így köszöntötték egymást:

„Az Úr feltámadt!” A válasz ez volt rá: „Az Úr valóban feltámadt!”

Mondjuk el együtt (mind a kettőt):

Az Úr feltámadt! Az Úr valóban feltámadt!

Most én mondom az első felét és ti válaszoltok rá:

Az Úr feltámadt!

Az Úr valóban feltámadt!

(Ismételjük ezt: Fiúk — lányok, jobb — bal padsor stb.) Most még valamit hozzátesszünk ehhez, amit együtt fogunk mondani: „Dicsérjük

Istent!” — de ezt nem magyarul mondjuk, hanem héberül, ahogyan régtől fogva mondták az emberek: Halleluja!

Mondjuk együtt: HALLELUJA!

Most hozzátesszük ezt a szót is a köszöntéshez:

Fiúk: Az Úr feltámadt!

Lányok: Az Úr valóban feltámadt!

Együtt: Halleluja!

(Ismételjük: fiúk — lányok, jobb — bal padsor. Amikor azt mondjuk: „halleluja” magasra emeljük a zászlót.

Most nézzük meg ezt a zászlót, amit kaptatok!

– Mi van rajta?

– Mit jelent a bárány? (Régen bárányt áldoztak, hogy megmentse a népet a büntetéstől — végül Isten a Fiát, Jézust áldozta föl.)

– Tudtok-e olyan éneket, amelyekben a „bárány” szó szerepel? (Krisztust ártatlan Bárány)

– Mi van a báránynál? (Zászló)

– Mit jelent a zászló?

– Miért kaptatok ti is zászlót?

(A csatában melyik csapat tűzheti ki a zászlót a várra? — amelyik győzött — a zászló a győzelem jele! Ki győzött Jézus és a sátán, az élet és a halál csatájában?)

Mi van mellé írva?

Olvassuk együtt is: „Győzött az élet!”: ennek örülünk húsvétkor.

Most erről fogunk énekelni. Keressétek ki a 222. éneket és gyertek ide előre. Hozzatok a zászlót is meg a könyvet. Amikor azt énekeljük minden versszaknál, hogy „feltámadt Krisztus vigadjunk...” akkor örömmel fölemeljük, meglengetjük a zászlót.

GYEREKEK ÉNEKE: 222. ének: Krisztus virágunk (a refrént előbb elolvastatom velük az olvasni nem tudók kedvéért). (A gyerekek az ének után helyyremennek.)

LELKÉSZ (az oltár előtt): Imádkozzunk!

Köszönjük neked Jézus Krisztus, hogy feltámadtál a halálból és lerontottad a halál hatalmát. Segíts, hogy higgyünk benned akkor is, ha szemmel nem látunk téged. Ámen.

Most hallgassátok meg a húsvéti történetet! A Bibliából, Márk evangéliumából olvasom.

IGEOLVASÁS (olvashatja egy nagyobb gyerek is): Márk 16,1–8

GYÜLEKEZET: Apostoli Hitvallás

TANÍTÁS:

Azzal kezdtük a mai istentiszteletet, hogy Húsvét az örömnék, a nagy-nagy örömnék az ünnepe.

Ezt úgy is mondhatnám, hogy ez az öröm már 2000 éve tart. Volt valami, aminek az emberek kétezer évvel ezelőtt elkezdtek örülni és azóta is örülnek. Azóta is, ma is, aki meghallja és elfogadja ezt a hírt, nagy-nagy örömet érez.

Mi volt ez a nagy örömhír, aminek még ma is van ereje?

1. Az egész tulajdonképpen egy nagy szomorúsággal kezdődött. Azzal, hogy Jézus meghalt a kereszten. (Fölteszek a falra vagy egy iskolatáblára egy képet Jézus megfeszítéséről.)

Ez borzasztó volt azoknak, akik szerették őt. Azt gondolták, hogy ezzel most mindennek vége. Nem értették, hogy miért kellett Jézusnak meghalnia. Ha Ő Istennek a Fia, akkor Isten miért nem őrizte meg attól, hogy szenvedjen és meghaljon? Vagy talán mégsem Isten Fia volt?

A tanítványok és Jézus követői nagyon el voltak keseredve emiatt. Sírtak és gyászoltak. Félték is. Mihez kezdenek most Jézus nélkül? Pontosan úgy sírtak és gyászoltak, mint mi.

2. Ez volt a nagy szomorúság és ezután jött a nagy öröm. Azok az asszonyok, akik Jézust nagyon szerették, húsvét reggelén elindultak a sírhoz, hogy megkenjék a testét illatszerekkel. Szeretetüket akarták ezzel megmutatni. Úgy gondolták, hogy Jézus ott fekszik a sírban. Útközben még azon tanakodtak, hogy azt a nehéz, súlyos követ ki fogja nekik elhengeríteni onnan, hogyan tudnak ők bemenni a sírba.

És amikor odaértek, nagyon megrémültek (fölteszek egy képet az üres sírról). Kiderült, hogy Jézus nincs a sírban. Üres a sír! Mi történt? Hova lett Jézus? Hol van? Isten küldötte mondta el nekik a jó hírt, aminek azóta, kétezer év óta is örül mindenki, aki szereti Jézust: Föltámadt, nincsen itt!

3. Jézus tehát nincs a sírban. De akkor hol van? Hol lehet?

Van egy nagyon szép, régi szokás, a Jézus keresés szokása. Faluhelyen terjedt ez el arra emlékezve, hogy az asszonyok Jézust keresték húsvét reggelén. A falu népe nagyszombat estén összegyűlt a templom előtt. A szülők még a kicsi gyerekeket is magukkal vitték, hiszen Jézus keresésében mindenkinek részt kellett vennie. Bejárták a falu határát, megkerülték a falut, legtöbb helyen még a temetőbe is elmentek és közben imádkoztak, olyan énekeket énekeltek, amelyben Jézust hívták, keresték.

Most mi is Jézust fogjuk keresni. Megpróbáljuk megkeresni Őt, választ adni arra a kérdésre, hogy hol van Jézus.

Hiszen nincs a kereszten, nincs a sírban, akkor hol van?

A gyerekeknek a templomban elrejtett megszámozott jelképet kell megtalálniuk:

1. Biblia (a szószéklépcsőn elrejtve)
2. Imádkozó kéz (a padban elrejtve)
3. Kotta (a kórusfeljárathoz, orgonához közel)
4. Templom képe (akárhol)
5. Úrvacsora jelképe (oltárhoz közel)

Ha megtalálták, sorban megmutatják megbeszéljük:

1. **BIBLIA:** Jézus követői hamar észrevették, hogy ahol Jézusról beszélnek, ott Ő egészen közel van. Amikor a Bibliát olvassuk, magyarázzuk, beszél hozzánk. Őt magát nem lehet látni, megérthetjük, hogy mit mond, mit üzen nekünk. Olyan, mint egy jóbarát, aki beszél velünk. Így van most is közöttünk.

2. **IMÁDKOZÓ KÉZ:** Jézus föltámadt és él, ez is jelenti, hogy beszélhetünk vele. Hallja, amikor mondunk neki, odafigyel ránk. Komolyan veszi minket. Ahol emberek imádkoznak, ott jelen van Jézus.

3. **KOTTA:** Jézussal találkozunk akkor is, amikor az énekléssel Őt dicséjük. Azt mutatjuk meg ezzel, hogy szeretjük Őt, örülünk annak, hogy közöttünk van.

4. **TEMPLOM KÉPE:** A templomban is jelen van Jézus. Ezt is hamar észrevették az Ő követői, hogy ha az Ő nevében összejönnek, nincsenek egyedül. Jézus is ott van, jelen van. Ahol pedig Ő ott van, egymáshoz is közelebb kerülnek az emberek megértik, szeretik, segítik egymást. Meglátogatják a betegeket, mellé állnak annak, aki magányos. Amikor valakinek segítenek, mindig Jézussal találkozunk.

5. **ÚRVACSORA JELKÉPE:** Ezt is megtapasztalták akkor, és azóta is megtapasztalják a keresztyének. Jézus jelen van, amikor az úrvacsorát ünnepejük. Olyan közel van hozzánk, mint a kenyér, amit megeszünk, mint a bor, amit megiszunk. Így van közöttünk van.

Hol van tehát Jézus? Ma is él és közöttünk van. Megtalálhatjuk Őt. Ez az a nagy örömhír, aminek már kétezer éve örülnek az emberek és örülhetünk mi is. Jézus nem a sírban van, hanem itt van közöttünk. Ma is találkozhatunk vele.

Elismételjük a húsvéti köszöntést, hiszen az is ezt a nagy örömet fejezi ki:

Az Úr feltámadt

Az Úr valóban feltámadt!

Halleluja!

(A gyerekek helyremennek és előrehozzák a zászlóikat.)

Most gyerekek, kérlek segítsenek nekem abban, hogy a szüleiteknek, nagyszüleiteknek, azoknak, akik itt vannak elmondjuk húsvét örömhírét egy versben. Nektek csak annyit kell tennetek, hogy minden versszak után elmondjátok: „Győzött, győzött az élet”.

Próbáljuk ki:

„Győzött, győzött az élet!”

(Mikor ezt mondjátok, emeljétek jó magasra a zászlót!)

Szólo:

Kelj föl, aki görnyedtél, mert győzött az élet
A hatalom és a dicsőség örökre övé lett.

Mind: Győzött, győzött az élet!

Szólo:

Nyisd ki a szemed hunyorgó, mert itt a
gyógyító napsugár
Szelíd fényétől nincs mit félni már.

Mind:

Győzött, győzött az élet!

Szólo:

Lehull a bilincs a rabokról, nyílnak a záruk
virágözönben, hajnali szélben az új tavasz illata
árad.

Mind: Győzött, győzött az élet!

Szólo:

Tedd le a szerszámot kőműves, tudós csukd be
a könyvedet,
langyos párában úszik a föld, odafönn tiszta
fény lebeg.

Mind: Győzött, győzött az élet!

Szólo:

Jöjjetek énekelni mind, jöjjetek virágokat
hinteni,
mert az öröm napfénye tündököl és eltűntek a
sötétség szörnyei.

Mind: Győzött, győzött az élet — Győzött az élet!

Most énekeljük az énekünket, amit tanultunk
(Hogy is volt a refrén? „Feltámadt Krisztus
vigadjunk, bűnből, halálból támadjunk”)

– Éneklünk és a refrénnél a gyerekek mindig
fölemelik a zászlót.

(Megismételhetjük a köszöntést, utána
helyremennek a gyerekek)

Imádság: Köszönjük Jézus, hogy legyőzted a
halált. Köszönjük, hogy ma is találkozhatunk
veled. Ámen.

MIATYÁNK, ÁLDÁS

Bef. ének: 216. ének

Ferenczy Erzsébet

Nagyszombati virrasztás

egykoriak és mostaniak (Lk 23:36)

Korál: Jézus, szenvedésedről Mostan elmélkednem, Erőt, áldást mennyekből Lelked adjon nékem! Jelenj meg most szívemnek Ama nagy kínodban, Mellyel voltál lelkemnek Orvosa holtodban.

MAGDALAI: (énekel) Oh, te rettenetes, keserű halál, ki nekem mindenkor félelmes valál, hamar felprédálád életünket, kiűzéd testünkből mi lelkünket... Lázár most is él, te mégis meghaltál, ki a világosság, kenyér, víz voltál, „én vagyok” — mondtad, s tudtuk, te vagy az, te voltál nekünk, csak te voltál igaz...

Jézus: Kit kerestek?

Katonák: A názáreti Jézust.

Jézus: *Én vagyok az.*

Kajafás: Semmit sem felelsz arra, amit ezek ellened vallanak? Te vagy-e a Krisztus, az Áldottnak Fia?

Jézus: *Én vagyok.*

PÉTER: Igaz volt? Becsapott. Azt mondta: én vagyok, de a katonáknak mondhatta, Kajafásnak mondhatta, azok nem hatódtak meg tőle. Kereszten végezte, mint mindenki más is. Hogy nem látta, hogy nem fogta fel, hogy a fegyvertelenekeket a hatalom eltiporja... Zúzassanak össze, morzsoltassanak szét gyilkosainak csontja.

Virrasztó: Dúlt hiteknek kicsoda állít káromkodásból katedrális?

JÁNOS: Hogyan védekezhetett volna, hisz hallottad, mit mondott:

Jézus: Az én országom nem e világból való.

Pilátus: Országod? Akkor mégis király vagy te?

Jézus: te mondd, hogy király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én szavamra.

Pilátus: Mi az igazság? — Én nem találok benne semmi bűnt.

Virrasztó: Kilép a többiek közül, megáll a kockacsendben, mint vetített kép hunyorog a rabruha és fegyencfej. Félelmetesen maga van, a pórusait látni, mindene olyan óriás, mindene olyan parányi.

Korál: Szerelmes Jézus, vajon mit vétettél, keményen hogy megítéltetted? Mi bűnt talált benned és mi vétet, Kik elítéltek.

Pilátus: Kit bocsássak el, Barabást, a gyilkos vagy pedig a názáretit?

Virrasztó: „Ne ezt, hanem Barabást!” kiáltoztunk, de Barabással végül kudakivallottunk, erős karja ellenére, győzelmei ellen kincse, birodalma, törvényei ellenére... Régi ez, magademésztő, belepusztulsz, ha győzől is.

PÉTER: Mi az igazság?

MAGDALAI: Ő azt tartotta igazságnak, hogy átkozzuk üldözőinket. „Atyám bocsáss nekik!” — így könyörgött értük.

PÉTER: Üldözőinek megbocsátott, bár cserbenhagyta!

Szolgáló: Te is közülük való vagy.

Péter: Nem ismerem azt az embert!

MÁRK: S a kakas azonnal megszólalt.

Virrasztó: Az ember itt kevés a szeretetre, elég, hálás legbelül. Ezért—azért: egyszóval mindenért.

Szolgáló: te is közülük való vagy.

PÉTER: Az vagyok.

MÁRK: A kakas mégis megszólalt.

Virrasztó: Tenyerembe tettem a lelkem: nézd meg milyen szép százlátó üveg! De ő gyémántot szedett elő, mert ő az embert sose érti meg.

Szolgáló: Te is közülük való vagy.

PÉTER: Azt kell mondanom, az vagyok, az kell mondanom, az vagyok...

Péter: Nem ismerem azt az embert!

Virrasztó: Én gyenge voltam, kevés voltam, neked egyedül az maradt, hogy üdvödet szemem kövessem.

Korál: Mélységes mélyből kiáltunk Hozzá irgalmas Isten. Ő hallgass meg, kérünk, ne hagy Elveszni bűneinkben. Ha te mindazt számba veszed, Amit vétettünk ellened, Ki állhat meg előtted?

MÁRK: Akik a házban ülnek, a lámpa fénykörében, terített asztal mellett ülnek és lakomáznak, eszik a lakoma testét, isszák a lakoma véréét, s a lámpa fénykörében nem látszik a sötétség. Akik a házban ülnek, azok nem veszül

észre, mikor nyílik az ajtó, éppen csak egy arasznyit, csakhogy a Bűn kiférjen. Fejét leszegve surran, vállát behúzva lépked. —

Júdás: Nem én vagyok, nem én! Nem én nyúltam a tálba, nem kezem volt kezével, nincs is kezem, levágták, hiánya vár a pénzre; nem én alkudtam érte, vérdíjat életére: nem én vagyok, nem én!

MÁRK: Akik a házban ülnek, nem is látják osonni, fal mellett elsuhanni, árnyékát rejtegetni, amint kilép az ajtón, kilép az éjszakába...

Júdás: Nem én vagyok, nem én!

MÁRK: ...résén az irgalomnak, zárán a szeretetnek, kilép az éjszakába a szíve hasadékon. A tör ütötte résén, kés vágta hasadékon kilép az éjszakába, a utána vér szivárog...

Júdás: Nem én vagyok, nem én!

MÁRK: ...utána fény szivárog...

Júdás: Nem én vagyok, nem én!

MÁRK: ...fák mögé bú a fénytől...

Júdás: Nem én vagyok, nem én!

MÁRK: ...fától fáig lopakszik...

Júdás: Nem én vagyok, nem én!

MÁRK: ...utána vér szivárog.

Júdás: Nem én vagyok, nem én!

Virrasztó: Megtörtént, holott nem követtem el, és nem történt meg, holott elkövettem.

MÁRK: Horkolt a fűbe dőlve, hanyatt a puha fűben Péter, János, Jakab.

Virrasztó: Nem én voltam, nem én!

MÁRK: ...egy kődobásra tőle, olajfalomb alatt.

Virrasztó: Üveg alatt, tűhegyre szúrva ragyog, ragyog a lepkeábrán. Önök ragyognak, uraim.

TAMÁS: Most mit kell mindezt a fejünkre olvasni! Márk hős volt, utánalopakodott, majdnem elkapták, mi meg elhordtuk az irhánkat. Mi jobbat tehettem volna! — A világ tenyerébe kalapált szeg, holtápadt, csurom vér vagyok.

Jézus: Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?!

— Halljátok, Illést hívja.

— Lássuk csak, eljön-e Illés, hogy levegye?

Jézus: Karikatúra lettem, emberi torzó, a nép megvetette, valahány újság, mind gúnyt űz belőlem.

— Üdvözlégy, zsidók királya!

Jézus: Páncélcoskák tömege bekerített, géppuskák céloznak rám, árammal telt kerítés fog körül, kihallgatásra vonszolnak naponta, tüzes bélyeggel bélyegeznek, a drótsövény mögött nyilvántartásba vettek. Mint röntgenképen, megszámlálhatják minden csontomat, megfosztottak papírjaimtól, meztelenül a gázkamrába löktek, megosztottak ruháimon és cipőmre sorsot vetettek.

Korál: Jézus, Istennek Báránya, Kínjaidat ég s föld szánja. A nap, a nap Sötétté változik,* A föld, a föld Reng és ingadozik.

MÁRK: Meghalt. De a százados, aki ott állt, azt mondta: bizony ez az ember Isten Fia volt.

TAMÁS: Képzeld el, hogy győzött a Golgotát!

Virrasztó: Holott a semmi van jelen, a Világ azért tovább lüktet, az erek szállítják a vért, a kéz csomót köt, kulcsra zár, gyufát gyújt és megágyaz éjszakára.

JÁNOS: csak a vágóhíd melege, muskátliszaga, puha máza, csak a nap van. Üveg mögötti csendben lemosdanak a mészároslegények, de ami történt, valahogy mégse tud végetérni.

Szerkesztő: Magam talán középre állok. Talán este van. Talán alkonyat. Egy bizonyos: későre jár.

MAGDALAI: Kora hajnalban, még sötéttel kimegyek a sírhoz a kenetekkel.

Források: Bencze András, Bence Gábor, E. Cardenal, Evangélikus énekeskönyv, evangéliumok, József Attila, Nagy László, népköltés, Pilinszky János, Rónay György, E. Stauffer.

Az együttvirrasztás 1987. április 17-én történt Budapesten a Kossuth Lajos u. 3-ban.

Csepregi Zoltán

Három jelenet ifjúságnak

A szerző ajánlása

Az alábbi három dramatikus játék eredetileg szöveggönyvként íródott, tehát nem olvasásra szántam, hanem arra való, hogy megszólaltassák, előadják. A faszori ifjúság a nagyszombati istentisztelet keretében mutatta be ezeket a darabokat, három egymást követő évben, Nagyszombat délutánján. Időrendben az első, mely a „Koponyák hegyéig” címet kapta, Graves Jézus - könyve ihlette és Júdás árulásának abban felvázolt értelmezése. A második, a „Nagytanács előtt” pedig Stauffernek Jézus elítélésével kapcsolatos értelmezésére támaszkodik. Ennél a darabnál fontosnak tartom azt a rendezői szempontot kihangsúlyozni, hogy a templom, illetve gyülekezeti terem padjaiban ülők között üljenek a szereplők, onnan álljanak fel, hogy eljásszák a szerepüket. A harmadik ún. „Nagyszombati párbeszéd” János evangéliumának Jézus holttestére vonatkozó híradásaira épül. Ennél különösen fontos a nem túl hosszú, de a szituáció érzésvilágához illő zenerészletek kiválasztása.

Koponyák hegyéig (passiójáték)

Mesélő: Betániában vagyunk, Lázár házában, aki vendégül látja Jézust és tanítványait. A férfiak társaságába hirtelen belép egy asszony és három decivalódi nárduskenetet önt Jézus lábfejére. Ez az eset kellőképpen felizgatta a tanítványokat. (Néhány tanítvány tűnik fel. Beszélgetnek.)

Jakab: – Az asszony, mint a család régi ismerőse, könnyen bejuthatott a házba. De vajon a saját elhatározásából jött, vagy valaki küldte?

János: – Ez nekem is szöveget ütött a fejembe. Honnan volt pénze ennek a szegény asszonynak arra, hogy ennyi indiai kenetet vásároljon? Júdás, szerinted mennyibe kerülhetett?

Júdás: Legalább háromszáz dénárba. Ennyi pénzért hatezer embert megetethettünk volna! Vagy akár fél évig fedezhettük volna belőle a kiadásainkat.

Péter: – Jelképes cselekedetnek valóban esztelen-ség ennyi olajat kiönteni... Nem értem. Jézus láthatta, mire készül az asszony. Egyetlen mozdulata elég lett volna, hogy meggátolja ezt az örültséget.

Jakab: – Ott törte össze az orra előtt az alabástromedényt! De fel se kapta a fejét! Mikor első meglepetésünkben felocsúdtunk, már az összes

kenetet kiöntötte. A Mester pedig hagyta. Sőt, Ő vette védelmébe az asszonyt.

János: – Szerintem rosszul esett neki, hogy sajátjuk tőle ezt az igen nagyvonalú megkenetést.

Péter: – Lehet, hogy arra számított, mi a tanítványok fogjuk felkenni őt, és amikor erre hiába várt, asszony feltűnése kapóra jött neki, hogy ismét megleckéztessen minket.

Júdás: – Igen, de a Mester nem azt mondta, hogy felkent engem Messiássá, helyettetek, hanem... előre megkente a testem a temetésre”.

János: – Nem hiszem, hogy szó szerint érte. Talán arra gondolt, hogy ha rajtunk múlna az messiási küldetése, a mi hitünkön és erőnkön akkor biztosak lehetünk abban, hogy végeznünk vele. Értsétek meg, jobban számít ránk, mint a laha! Nem szabad, hogy bizalmatlanok legyünk vele, mert akkor nem fogjuk tudni végigcsinálni valamennyiünknek befellegzett!!

Mesélő: – A kovásztalan kenyér ünnepét megülte tanítványai. A pászkavacsora volt az utolsó vacsorája. Feltételezhető, hogy Jézusn egy tehetősebb jóakarója biztosított helyiséget berendezve, készen az esszénusok negyedében. vacsora hagyományos lefolyása kötött volt. Az első pohár után meghatározott áldásformula elmondása, majd a bevezető étkezés következett. A második pohárnál a legidősebb kellett a legfiatalabbal egy meghatározott témájú beszélgetést lefoltatnia. Ezután hálaadó zsolnárokat kellett énekelni és utána jöhetett a húsvéti bárány elfogyasztása majd a harmadik pohár bor, az úgynevezett hálaadás pohara, amit Izrael szabadításáért való köszönetnyilvánítás követett. Ezután lehetett meginni a negyedik pohár bort, majd további hálaadó zsolnárokat éneklése zárta az ünnepi együttlétet.

Jézus nem követte hűen ezeket az előírásokat, amivel ismételen megrökönyödést keltett tanítványai között, különösen Júdásban.

(Júdás egyedül)

Júdás: – Mikor megérkeztünk a vendégszobába, már minden elő volt készítve a legapróbb részletekig. Ott várt a megtisztító víz, a mosdótálatörülközők; a tizenhárom személyre megterített asztal, kovásztalan kenyér, borral teli kancsók, endivia-saláta, hozzávalók az édes mártás elkészítéséhez, egy megnyúzott, kibevezett kövér báránykampóra akasztva, mellette külön a kivágott lapocka, a levítáknak járó porció. Még a sövényre metszett vándorbotok sem hiányoztak! De ami a lakoma lefolyását illeti; szinte semmi nem emlékeztetett belőle egy igazi húsvéti együttlétre! Jézus

felrúgta az előírásos menetet és megszegte Hillél rabbinak azt az általános szabályát, amely szerint a húsvéti bárányt nem szabad olyan mohó étvágygal enni, mintha közönséges hús volna. Az Egyiptomból való szabadulásért és a pusztai vándorlásról kellett volna beszélnie, de ehelyett miket mondott? Hogy aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az énbennem lakik, s hogy az én testem igazi étel és a vérem igazi ital. Méghogy enni az ő testét és inni a vérét?! Hát mire akar rávenni minket?! Miért idézgeti Zakariás könyvéből azt a részt: „...Kard! Támadj pásztoromra, bizalmas embereimre. Vágd le a pásztor, széledjen el a nyájl!” Vajon ez összefügg-e azzal, hogy kard vásárlására szólított fel minket? Lehet, hogy Jézus ezt a próféciát akarja valóra váltani? A mihaszna pásztor szerepét akarja eljátszani? Jézus elhatározta, hogy ő lesz a bűnbak? Bűnbak, amely elveszi az egész nép bűneit? Talán saját tanítványait buzdítja arra, hogy ellene forduljanak, pusztítsák el a mihaszna pásztor? Ráadásul a húsvéti vacsora alkalmával hozzám fordulva jól hallhatóan ezt mondta: „Amit tenni szándékozol, tedd meg hamar!” Mindezt pedig azzal a fölöttébb talányos kijelentéssel vezette be, hogy „...Közületek valaki felad engem”. Akkor úgy kell ezt érteni, hogy valaki átadja őt a halálnak, kiszolgáltatja a pusztítás erőinek? Erre akart engem felszólítani. Elsőként én támadjak rá karddal, a többi tanítvány élén? Nem, erre a rémségre nem fog rávenni engem... Úgy tűnik, elvesztette a józan ítélőképességét. De talán még nem volt kiút... Mi lenne, ha a templomország kezére kerülne még az ünnep beállta előtt? Néhány napig fogságban tartanák, de törvényes ítéletet nem mondhatnának ki fölötte, csak az egész Nagytanács jelenlétében. Arra pedig csak az ünnep után kerülhet sor. Így nyerünk több napot. Azalatt Nikodémus és Arimathiai József felkészülhetnek arra, hogy a Nagytanács többségét Jézus oldalára állítsák. Megyek, nincs vesztegetnivaló időm.

Mesélő: – Júdás félreértette Jézust. Pontosan azt tette, amit a Mester feltételezett róla: „kiszolgáltatta” őt a főpapoknak. Elfogadta a neki ígért pénzt — mivel másként csak gyanút keltett volna, majd élére állt a templomszolgákból és néhány katonából álló csapatnak és elvezette őket a Gecsemáné kertjéig. A csók, amit Jézus arcára nyomott, azt szándékozta kifejezni: „Mesterem, a látszat ellenére én hiszek Benned. Hiszem, hogy Te vagy a Messiás. Bízzál bennem; a végén minden jóra fordul”. A többi tanítvány azonban nem látott mást Júdás tettében, mint aljas árulást.

(A szűkebb tanítványi kör: Péter, Jakab és János)

Jakab: – Jézus előre tudta, hogy Júdás feladja őt. De ki hitte volna el róla, hogy valóban megteszi? Harminc ezüstpénzért eladta a Mestert.

János: – Ne Júdással foglalkozzál. Ő majd maga felel Isten előtt a tettéért. Mi pedig úgy futottunk szét, mint a szélfúttá falevelek, amikor feltűntek a templomőrök és a katonák.

Péter: – Túl sokan voltak! Nálunk pedig nem volt csak két kard. Nem volt más választásunk...

Jakab: – Te legalább rárontottál az egyik templomszolgára...

Péter: – Le is vágtam a fülét... De a Mester nem harcolt... Ellenállás nélkül hagyta, hogy elhurcolják.

János: – Nyilván azért, mert tudja: a főtörvényszék nem mondhat ki halálos ítéletet a tárgyalás napján, és egyetlen zsidó bíróság sem tarthat fogva senkit az ünnepek alatt, amikor nem ülészhet.

Jakab: – Most inkább azon kéne gondolkodnunk, hogy mit tehetünk érte.

Péter: – Én elmegyek és megpróbálok bejutni a főpap palotájába, hátha sikerül megtudnom valamit.

János: – Én is veled tartok.

Mesélő: – A Jézus elleni vád istenkáromlás volt. A Nagytanács tagjai ugyan csak töredékes létszámban voltak jelen a kései órán, de Annás és Kajafás erre a körülményre nem volt tekintettel. Mivel Jézus nem tagadta egyértelműen Messiási mivoltát és célzást tett Istennel való lényegi azonosságára, megszággatták ruhájukat, amivel lehetetlenné tették a további, indulatok nélküli tárgyalást. Mindenkit elragadott a hév és az istenkáromló Jézus mielőbbi kivégzése végett reggel átadták őt Pilátusnak. Csakhogy Pilátus nem úgy táncolt, ahogy a főpapok fűtyültek. Ez a politikai feszültség újabb reményeket ébresztett Jézus híveiben, de legfőképpen tanítványaiban.

(A tanítványok szűk köre)

Péter: – Kajafás palotájának az udvarán ültem, amikor az egyik szolgálólány belém kötött. Én nem mondhattam meg, hogy ki vagyok. Egyre többen jöttek és faggatóztak. Végül el kellett jönnöm, mert veszélyessé vált a helyzetem... Előre megmondtam, hogy elárulom őt...

János: – Nem lennénk jobb helyzetben, ha Te is börtönben ülnél. Most az a kérdés, vajon Pilátus fogadja-e magánkihallgatáson Jézust. Mert ha igen...

Jakab: – Akkor nyert ügyünk van.

János: – Gondoljátok meg: Jézus folyékonyan beszél görögül. Megjegyzéseiből úgy tűnhet fel Pilátus előtt, mint a „kormányzat barátja”, s aki Róma számára a lehető legjobban meg tudná oldani a zsidók kormányzásának valamennyi problémáját. Feleslegessé tenné a nagy költségekkel járó megszálló csapatokat. Az egész zsidóságot — Jézus révén, a központi zsinagóga ellenőrzése alá

lehetne vonni. Ugyanakkor a templomi rítusok egyszerűsítését és a véres áldozatok eltörlését is végre lehetne hajtani. Ráadásul az a húszezer pap és lévita, akiknek az eltartása óriási terhet ró a provinciára, néhány tucatra csökkenthető. Továbbá újra fel lehetne szentelni régi szentélyeket, így a Jeruzsálembe zárandoklók tömegei a három nagy ünnep idején jelentősen csökkennének, és nem jelentenének akkora terhet. A szamaritánusok problémája is megoldódna Jézus révén, akit mindkét fél elfogad; a zsidó is és a szamaritánus is. A rómaiak persze minden korlátozás nélkül használhatnák az egész országot átvonulási területként.

Jakab: – Bízunk benne, hogy Pilátus felismeri ezeket a Jézus személyében rejlő lehetőségeket. Csak akkor van baj, ha Pilátus azzal a kérdéssel kezdi Jézus kihallgatását, hogy ő-e a zsidók királya. Mert Pilátus ezt jogi értelemben fogja firtatni, amire nincs római ember számára felfogható és elfogadható válasz — a gyakorlatias gondolkodás ilyen esetekben csődöt mond.

Mesélő – Pilátus természetesen ezzel a kérdéssel kezdte Jézus kihallgatását: „Te vagy-e a zsidók királya?” Pilátus nem érthette meg Jézus választ, mert nem egy nyelven beszéltek. Hiába beszélt Jézus folyékonyan görögül. Hiába fogadta magánkihallgatáson a Názáretit. Jézust nem érthette meg az a Pilátus, akinek nem mondott SEMMIT AZ A SZÓ, HOGY IGAZSÁG!

(Jakab és János várják Pétert. Péter jön.)

Péter: – Baj van. Pilátus átküldte Jézust Heródes Antipászhoz.

Jakab: – Ezek szerint a magánkihallgatás eredménytelen volt.

János: – Nyilván kiderült, hogy Antipász hatósága alá tartozik Jézus, lévén galileai. Pilátus pedig nem akarja beleártani magát egy zsidó vallási perbe.

Péter: – Mi lesz most?

Jakab: – A főpapok unszolására Antipász vissza fogja küldeni Jézust Pilátushoz. Már csak egy dologban reménykedhetünk.

Péter: – Miben?

János: – Minden ünnep alkalmával szabadon kell bocsátani egy foglyot.

Péter: – De hát akkor Jézus megmenekült. Pilátus nyilván Jézust fogja szabadon bocsátani, nem pedig a nyíltan rómaellenes zelóták közül valakit.

Jakab: – Csakhogy nem Pilátus dönt arról, hogy ki kap amnesztiát!

Péter: – Hanem ki?

Jakab: – Hát a nép!!!

Péter: – De milyen nép?! Mindenki az ünnepre készül!

János: – Uram Isten!!!

Péter: – A TEMPLOMSZOLGÁKON KÍVÜL NEM LESZ OTT SENKI!!!

Mesélő – A lévíták, a templomszolgák és papok közfelkiáltással a zelóta Barabásnak szavazták a szabadulást. Annak, aki lázadásért és emberölésért került börtönbe. Jézus ezek után a római bíróság kezébe került, mely köztudottan igazságos és megbízható. Jézust keresztre feszítették, és legfőképpen annyit jelentett, hogy átkozottként halt meg. Izraelita meg sem érinthette a testét, és a bűnös lelkét is megsemmisítő büntetésnek tekintették. Ezért alkalmazták a rómaiak a politikai engedetlenség terrorizálására.

(Jakab, János és Péter)

Jakab: – Nem elég, hogy a testét elpusztították... miért kellett ilyen gyalázatosan végeznie. Sokkal inkább a nagy tanács ítélte volna el.

János: – Azt beszélnek, hogy Gamáliél szóvá tette törvénytelenül és jogszerűtlenül összehívott nagy tanácsot. Arimátiai József a farizeus párt támogatásával a per felülvizsgálatát szorgalmazta...

Péter: – Arimátiai József ha már az életét nem tudta megmenteni, legalább gondoskodjon róla, hogy tisztességes temetése legyen!!!

VÉGE

A Nagytanács előtt

(Málkus egyedül, az ajtó előtt hallgatózik, majd a közönség felé...)

Málkus: – Már mind itt vannak. Együtt a Nagytanács. Juda tartomány vallási ügyekben illetékes bírósága. Mint templomszolgának biztosítanom kell az ülés zavartalanságát. (Elővesz egy kardot) Hogy miről tanácskoznak? Egy rabbi növekvő népszerűsége aggasztja őket. Egyre nagyobb számban csatlakoznak, és őt tartják a messiásnak. Ötven, önjelölt messiásból volt már elég, mind egyiktől bebizonyosodott, hogy tévesen hitték annak. Gondolhatnánk, majd csak utóléri ezt is a végzete, csakhogy most ezekben az időkben — nem engedhetjük meg, hogy ennek a mozgolódásnak híre eljusson Rómába. Mert akkor a rómaiak egycsapásra véget vetnének ennek a kormányzatnak. Vége lenne szűkös, nehezen kiharcolt autonómiánknak, melyet biztosítéka jelenleg Kajafás és az általa vezetett Nagytanács.

Persze van még valami, amit tudni kell. Tiberius császár kegyence, Sejanus sok barátját segítette magas pozícióba. Többek között Pilátust is. In Sejanus összeesküvést szőtt Tiberius ellen, de megbukott. Pilátusnak biztos, hogy köze volt az akcióhoz, de a főpapi ház udvarán is hatalmas erőt képviselt. Amaglyát raktak Sejanus bukásának hírére. Ki tudja, milyen bizonyítékok égtek el akkor éjszaka? (Nyílik az ajtó, Málkus visszaoson a helyére.)

(Kajafás, Johanán ben Szakkai, Nikodémus jönnek.)

Kajafás: – Málkus! Azonnal vidd az iratmásolókhöz papírt lobogtat). Kiadjuk a körözőlevelet a Názáreti Jézus ellen.

Egy pillanat múlva már a padosorokban osztják a mellékelt közleményt.)

Körözés

A körözött személy 175–180 cm magas, vékony testalkatú, barna szemű, hosszú barna hajú. Különös ismertető jele nincs. *Neve: Názáreti Jézus,* nevelőapja neve: József, anyja neve: Mária. Foglalkozása: tanító. Lakhelye: jelenleg ismeretlen, feltehetően hajléktalan.

A körözött személy a vidéki és fővárosi lakosság mozgósításával és felbujtásával veszélybe sodorja országunk és a Római Birodalom érdekeit figyelembe vevő egyezményes és rendezett viszonyt. Vallásunk gyakorlásában nem mutatkozott elég magánytisztelőnek. A közrendet sértő magatartásával mindenütt fellobbantja az elégedetlenség tüzét, mely előbb-utóbb nyílt ellenállásba csaphat át. Ezért országunk minden polgára érezze kötelességének, hogy az illetékes helyi szervekkel, vagy a kormányzat tagjaival közölje a körözött személy tartózkodási helyét, különös tekintettel az éjszakai órákra.

Aki állampolgári kötelességének eleget tesz, és a körözött személyről felvilágosítást ad, az *harminc ezüstsékel illetményben részesül*

Második jelenet

(Júdás előjön a padosorokból és odalép Málkushoz.)

Júdás: – /Valahogy köszön...

Málkus: – Miben segíthetek?

Júdás: – Olvastam a körözést és szeretnék feljelentést tenni...

Málkus: – A Názáreti Jézus ügyében? Egy pillanat, mindjárt hívatom József főpap urat.

(Málkus el... majd Kajafás és Málkus jön.)

Kajafás: – Üdvözlöm, Ön tehát feljelentést akar tenni a Názáreti Jézus ellen?

Júdás: – Igen.

Kajafás: – Milyen viszonyban van a körözött személlyel?

(Júdás habozik...)

Kajafás: – Csupán közléseinek megbízhatósága miatt kérdezem. Nézze, szélhámusok is jelentkezhetnek nálunk, akiknek csak a harminc ezüstre fáj a foguk.

Júdás: – Elvezetem magukat oda, ahol éjszakázni szokott.

Kajafás: – Rendben van. Mikor?

Júdás: – Akár ma éjszaka.

Kajafás: – Nem is tudja, mekkora szolgálatot tesz ezzel Judeának! A Templomszolgánál felveheti az illetményét. (Miközben az utolsó mondatot mondja, már indul is...)

Málkus: – Neve?

Júdás: – Júdás Iskáriotes.

Málkus: – Itt írja alá az elismervényt!

(Júdás, majd Málkus el...)

Harmadik jelenet

(Málkus bekötött füllel, Annás jön...)

Málkus: – Miben állhatok szolgálatára excellenciás uram?

Annás: – Ki gondolta volna, hogy ilyen könnyedén sikerül Őt kézre keríteni?

Málkus: – Uram, ha szabad így fogalmaznom: nagyobb volt az akció füstje, mint a lángja, de az a kis láng éppen mellettem lobbant fel! (Megtapogatja jobb fülén a kötést...)

Annás: –Nem tudhattuk, Málkus. Nem tudhattuk, hogy csak tizenketten lesznek. Kézre kerítettük: ez a lényeg! A markunkban van és az Isten irgalmazon neki! ... Megyek, mert elkezdődött a tanúk kihallgatása...

(Annás el...)

Málkus: – Kihallgatás? ... Rá akarják bizonyítani, hogy a Szent Hely ellen beszélt, de ki emlékszik ma már pontosan arra, mit mondott az az ember három évvel ezelőtt?! Márpedig két tanú egybe-csengő vallomása kell ahhoz, hogy ítéletet hozhasson a Nagytanács.

Kihallgatás

Johanán: – Ön állítása szerint ismeri a Názáreti Jézust?

I. tanú: – Igen, ismerem.

Johanán: – Kérem leírnia nekünk a külsejét?

I. tanú: – Hát... elég messze álltam tőle és sokan álltak előttem.

Johanán: – Ha újra látná, felismerné az illetőt?

I. tanú: – Azt hiszem fel.

(Johanán súg valamit Kajafásnak.)

Kajafás: – Vezessék elő a vádlottat!

(A vádlott két „gorilla” kíséretében elővezetetik.)

Johanán: – Ismeri ezt a férfit?

I. tanú: – Nem ismerem.

Johanán: – Mondja hangosabban!

I. tanú: – NEM ISMEREM.

Kajafás: – Nincs több kérdésünk önhöz, távozhat! (Hangjában némi ingerültséget lehet felfedezni...)

(I. tanú el... vádlott el...)

Johanán: – A vádlott és a tanúk azonnali szembesítését indítványozom. Hasonló eredmény esetén a pereljárást — megbízható tanúvallomások hiányában el kell napolni.

Kajafás: – Biztosíthatom önöket, nem hiába futak ide ma este... (Ezt egyértelműen a gyűlés felé mondja.) Vezessék be a következő tanút!

(Behozzák a Második tanút, majd a vádlottat még két másik személyt.)

Johanán (a tanúhoz): – Ismeri a Názáreti Jézust?

II. tanú: – Azt hiszem igen.

Johanán: – Akkor mutasson rá, melyik az!?

(II. tanú rámutat valaki másra)

Johanán: – Köszönöm, nincs több kérdése tanúhoz.

Kajafás: – A tanú távozhat!... (tanú el...) Kérjék a következő tanút!

(III. tanú jön)

Johanán: – Ismeri a Názáreti Jézust?

III. tanú: – Igen.

Johanán: – Mutasson rá!

III. tanú rámutat Jézusra

Kajafás: – Vezessék el a vádlottat! (Vádlottat „gorillák” el)

Johanán: – Hol találkozott először a vádlottal?

III. tanú: – Itt Jeruzsálemben, három évvel ezelőtt Páska ünnepén.

Johanán: – Mondja el, mi történt pontosan három évvel ezelőtt!

III. tanú: – A szombatról vitakoztak. Azt mondták, hogy a papok megszegik a szombatot a templomban.

Johanán: – Mit mondott a templommal kapcsolatban?

III. tanú: – Azt mondta, ha lerombolják, ő felépíti.

Johanán: – Biztos, hogy így fogalmazott?

III. tanú: – Igen, azt hiszem. De mondott másról a templomról!

Johanán: – Éspedig?

III. tanú: – Azt, hogy a templom nem imádkozási háza, hanem rablók barlangja. A pénzváltók a lait fel is borogatta.

hanán: – Tehát gyalázta népünk legszentebb
ncsét, a templomot?

tanú: – Nem, inkább arról beszélt, hogy mások
yalázták meg.

hanán: – Térjünk vissza vádlott előző monda-
ra, nem az általa meggyalázottnak hitt Szent Hely
rombolására szólított fel s egy újnak a felépítésé-
beszélt?

tanú: – Nem, azt mondta, hogy újra felépíti, ha
rombolják.

hanán: – Nincs több kérdésem a tanúhoz.

Kajafás: – A tanú távozhat! (tanút elvezetik...) Az
első tanúról magam kezeskedem. Nincs szükség
vádlottal való szembesítésre. Vezessék be a ta-
nút!

tanú jön.)

hanán: – Hol találkozott a vádlottal?

tanú: – Jeruzsálemben, három, vagy négy évvel
előtt. Éppen áldozati állatot akartam vásárolni
magamnak, amikor felborogatta a galambárosok
ékeit és a pénzváltók asztalait. Közben azt kia-
ta: legyen máshol a kalmárkodás háza, ne itt!

hanán: – Mást nem mondott?

tanú: – De. Azt mondta, hogy negyvenhat évig
állt a templom, de három nap alatt lerombolják.

hanán: – Ki rombolja le?

tanú: – Nem tudom, kire gondolt.

hanán: – Nem tett a vádlott olyan kijelentést,
gy ő fogja lerombolni, mivel kalmárkodás há-
zá, sőt rablók barlangjává tették?

tanú: – Nem, ilyen erős kifejezést nem használt.

hanán: – Tehát csak azt mondta, hogy a kalmár-
kodás háza máshol legyen?

tanú: – Igen, csak ennyit mondott.

Kajafás: – (leugrik a trónszékéről és elkapja a gra-
dicát a tanúnak és ezt sziszegi) Nem ebben
veztünk meg! Ezért még számolunk.

hanán: – Tártogat még valamit a tarsolyában
ők úr, vagy mehetünk haza (egyértelműen a
ülekezet felé mondja)

Kajafás (Szavába vág): – Hozzák be a vádlottat.
Jézus bevezetik) (Kajafás lelép a trónszékéről és
észen Jézus mellé lép) Tudomásunk van róla,
gy a szombatnap törvényét megszegted és a
ent Hely ellen beszéltél, a hagyományokat nem
zteled és azok felrúgására másokat is
bújtottál. Mit tudsz felhozni a mentségedre?

us: – (hallgat)

hanán: – Ez így nem fog menni.

Kajafás (Egészen közel lép hozzá és jelentőségtel-
jesen a szemébe néz): – Ha TE vagy AZ, mondd
meg nekünk!

Nikodémus: – Ne válaszolj neki, törbe akar csalni!

Kajafás: – Még egyszer kérdezem: TE VAGY AZ?

Jézus: – ÉN VAGYOK AZ!

Kajafás (megtépi öltözetét): – Mi szükségünk van
még tanúkra? A saját szájából hallhattuk az istenká-
romlást! Kimondta, hallhattátok: kimondta!!!...
Halálra!

Hangok: – Halálra... halálra... halálra...

Johanán odalép a jegyzőhöz: Írja! Mivel a Názareti
Jézus kimondta az isteni önmegjelölés legszentebb
formuláját, vallási törvényeink szerint bebonyo-
sodott istenkáromló volta.

Kajafás (a gyülekezet elé áll és úgy jelenti be): –
Isten Népeinek Legfelsőbb Vallási Törvényszéke a
Názareti Jézust istenkáromlás vádjában bűnösnek
találta és egyhangúlag halálra ítélte.

VÉGE

Nagyszombati párbeszéd

Első jelenet

(Pilátus fogadja Kajafást)

Pilátus: – Minek köszönhetem a megtiszteltetést,
hogy megtöri miattam a szombatot, (erősen meg-
nyomva a kezdőhangot) pontifex?

Kajafás: – Prokurátor úr! Tegnap három halálos
ítéletet hajtottak végre. Az egyik elítélt, a Názareti
Jézus holtteste miatt fordulok önhöz kéréssel:
szeretnénk a testet biztonságba helyezni.

Pilátus: – Most, hogy már halott, igazán békén
hagyhatnák azt a nazireust... Egyébként pedig,
Pontifex..., elkétek.

Kajafás: – Hogyhogy.

Pilátus: – Valaki megelőzte magukat... Néhány
órával ezelőtt járt itt valaki, ugyanezzel a kéréssel.

Kajafás: – Megtudhatom, ki volt az?

Pilátus: – József, az Arimátiai. DE mihez kellett
volna maguknak az a holttest?

Kajafás: – Prokurátor! Az a csaló, még életében ezt
mondta: „Három nap múlva feltámadok”. Ezért
attól kell tartani, hogy a tanítványai ellopják a
holttestet és majd azt híresztelik, hogy feltámadt a
halálból... Ez a csalás rosszabb lenne az előzőnél,
és még nagyobb zavargást keltene, ami egyikünk-
nek sem lenne kívánatos. Prokurátor! Rendelje el a
sír őrzését, ez közös érdekünk.

Pilátus: – Van maguknak templomőrségük, őriz-
tessék maguk, (közben feláll és távozni készül) ha
egy halottól ennyire félnek.

Előbb Pilátus, majd a dühtől és megaláztatástól pukkadózó Kajafás is távozik.

(rövid szünet és zenei bejátszás)

Második jelenet

Szereplők: Júdás, Vértólvány asszony

V. A.: – Iskáriótes úr!

J.: – Mit akar?

V. A.: – Emlékszik rám? Nem? Mikor Jairus előljáró úr házába igyekeztek, én voltam az, aki hátulról, titokban megérintettem a Mestert és meggyógyultam. (Leül Júdás mellé.) Kér? (Édességgel kínálja, Júdás vesz belőle.)

J.: – (Fintorogva) Ez nagyon édes. Émelyítően édes. (Kiköpi, majd gúnyosan mondja) Cukor, szeretet. Émelyítő, ragacsos gusztustalanság, asszonyoknak és gyerekeknek való... Szeretet, cukor, olvadékonyság, megbocsátás. Aki magát meggyógyította, szeretetet, megbocsátást hirdetett. Milyen férfi az, aki érzelmekről beszél akkor, amikor dül a háború?

V. A.: – (Töprengő hangon) Azt hiszem téved, Iskáriótes úr. Az ön mestere érzékeny volt, de nem volt érzélgős. Képes volt arra, hogy az emberekkel önhittségüket beláttassa, ugyanakkor nem alázta meg, nem torzította el őket. Nem félemlített meg, és nem sebzett meg soha senkit. Ha ez ön számára férfiatlan, akkor gyehennára a férfiakkal.

J.: – (Láthatóan nem figyel arra, amit a vértólvány asszony mond) Az is gyanús volt, hogy olyan sok nő legyeskedik körülötte. Asszonyok prófétája, hagyta magát leölni, mint egy birkát! (Rövid csend.)

V. A.: – Igen, végeztek velem. Mi lesz most? Valaki átveszi a helyét önök közül?

J.: – Miről beszél maga? A helyére állni? Jézus helyére állni?! Maga nem tudja, mit beszél!... Adok magának egy jótanácsot. Felejtse el ezt az embert. Mintha soha nem találkozott volna velem.

V. A.: – Miért? Ön szerint el lehet felejteni? Ön el tudja felejteni?

J.: – Másnak talán sikerülhet, nekem soha. (Júdás előtt látomásként megjelenik Jézus, levetkőztetve, vérezen, vállán a keresztgerendával a jelenet alatt rövid zenerészlet Júdás a beszélgetés alatt szabályosan csomót köt egy kötéltre.)

Második jelenet

Szereplők: Mária, Jakab anyja; Magdalai Mária; János; Péter

M.M.: – Őrséget állítottak fel a sír előtt.

Jn.: – Micsoda?!... Hát ennyire félnek tőle?

P.: – Még a holttestétől is rettegnek.

M.: – A főpapok úgy gondolják, hogy el akar lopni a testét.

P.: – Ilyen halottgyalázó csalóknak tartanak bennünket!

Jn.: – Ezek szerint hozzájuk is eljutott a híre, mi azt hisszük: a harmadik napra feltámad.

P.: – Eddig aki egyszer meghalt, az meghalt.

Jn.: – Onnan még nem jött vissza senki.

M.M.: – De Ő azt mondta, feltámad. Ahogy három napig volt a cet gyomrában, Ő is úgy három napig a sírban.

Jn.: – De Jónás nem volt halott! Ő pedig megfogták már fel! Mikor megérintettem, hideg és merev, mint a kő.

M.: – De a farizeusok is azt mondják, hogy feltámadás.

P.: – Egykor talán majd mindenki feltámad... Ián... De nem most.

M.M.: – Mi elmegyünk a sírhoz. (Az asszony elindulnak.)

Jn.: – Egyszer azt mondta: Halottak temessék a halottaikat. Tegnap óta élő halottak vagyunk lamennyien.

P.: – Holnap visszamegyek Galileába. Újra halászfogok. Rendbehozom a hálóimat... Remélem megvan a csónakunk...

(rövid szünet és zene, amely a párbeszéd alatt elhalkul ugyan, de végigkíséri az utolsó jelenet és miután elhangzik az utolsó mondat újra felcsendül)

Harmadik jelenet

(Magdalai Mária, Mária és Salomé futva jönnek)

Salomé: – Jézus eltűnt!

M.M.: – Üres a sír!

M.: – Eltűnt a sírboltból!

M.M.: – A kő el van hengerítve, a leplek ott fekszenek szanaszét!

M.: – A kendő pedig összegöngyölyítve egy másik helyen.

P.: – És az örök?

Salomé: – Már nincs ott senki.

(Péter és János rohanni kezdenek, az asszonyok pedig utánuk.)

VÉGE

Nagy Zoltán

Gyerekek húsvéti szolgálata

(Az alábbi rend szerint tarthatunk külön családi istentiszteletet a gyermekes családoknak, szolgálhatnak vele a gyermekek a felnőtt istentiszteleten. A bevezető részt lehet használni pl. a virágvasárnapi istentisztelet liturgiájának megelevenítésére, 1–1 részletét a húsvéti istentiszteleten)

1. Harangszó

2. Gyülekezeti ének: 220. ének

(A gyerekek a templom előterében gyülekeznek, egy-egy szál barkát, aranyesőt ill. pálmaágot kapnak a kezükbe)

3. Lelkész:

Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében

Gyülekezet: Ámen

Imádság

4. Lelkész: Mondjátok meg Sion leányának:
Íme, királyod jön hozzád,
szelíden és számaron ülve
igavonó állat csikóján.

5. Gyerekek: (A templombejárat felől jönnek, kezükben pálmát, virágot lengetnek és kórusban mondják — addig ismételve, míg az oltár elé nem ének:)

Hozsánna a Dávid fiának!

Áldott, aki jön az Úr nevében,

Hozsánna a magasságban!

6. Gyül. ének: 209. ének 1–3. verse

(Eközben a gyerekek a pálmaágakat, virágokat a térdeplő mögé tűzik)

7. Lelkész: Amikor arra a helyre értek, amelyet Koponyahelynek hívtak, keresztre feszítették őt. Jézus pedig így könyörgött: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek”. A nap elhomályosodott, a templom kárpitja pedig középen kettéhasadt. Ekkor Jézus hangosan felkiáltott: „Atyám, a te kezedbe teszem le az én lelkemet”. És ezt mondva meghalt.

8. Ifjúság szolgálata — (kórusban mondják:)

Mint zúgta bőszen harsogó tömeg
A szívzakajtó vad „Feszítsd meg”-et!
De este már... már elvezetett.
Mellére hajtva koronás fejét
Alszik a jóság, mintha élne még!
Mintha álmodná szörnyű végzetét.

Betelt, betelt a keserű pohár!
A kis Júdások mámoros torán
Ott függ a Krisztus fenn a Golgotán.

Hullong az éj. Holló sötét
Teríti szertesztét a gyászt.
És elnyeli és elnyeli
A fojtott zokogást.
Hullong a vére. Hull, hull egyre le...
A bűnös földet mossa meg vele,
Hol zokogva sír egy anya tört szíve.

Ne sírj! — Az ember halált hirdetett,
Pedig az égben ültek ünnepet,
Mert ez a keresztszent bizonyosság lett:
Az Isten: Atya–Isten: SZERETET!

9. Gyerekek éneke: 191. Jézus világ megváltója...

10. HÚSVÉTI TÖRTÉNET

1. Elbeszélő:

(vagy: Lányok kórusban)

Keresztfáról hogy levették,
gyöngye, fehér gyolcsba tették, péntek napon
eltemették,
barlangsírbá befektették.

Gyerekek mind:

Fájdalmak férfია
Istennek Báránya,
Ments meg!
mentsd meg a lelkünk,
Irgalmazz minékünk!

1. Elbeszélő: (vagy: fiúk kórusban)

Fekszik talpig hófehérben
föld alatti vaksötétben
fekszik a föld közepében
kősziklánál feketébben.

Gyerekek mind:

Fájdalmak férfია
Istennek Báránya,
Ments meg!
mentsd meg a lelkünk,
Irgalmazz minékünk!

TAMÁS:

Nincs. Nincs. Nincs.
Keresem, keresem, keresem.

MÁRIA:

Nincs. Nincs. Nincs.
Keresem, keresem, keresem.

JÉZUS:

Ne féljete! Megmondtam előre nektek:
Az Emberfiának sokat kell szenvednie.
Megölik, de harmadnapra föltámad.

MÁRIA:

Véres arcod Jézusom
megmosdatni nem tudom
túl vagy száz határon.

Véres lábad nem kenem
illatszerrel sohasem,
magam útját járom.

Álom voltál nem vitás
álmom voltál semmi más
véres, édes álmom.

JÉZUS:

Ne legyen nyugtalan a szívetek!
Higgyetek az Istenben,
és bennem is bízzatok!

Fiúk kórusa:

Nincs, nincs, nincs.
Csak a gyász, csak a gyász, csak a gyász,
Mély, mély éj:
betakar, leterít, megaláz.
Nincs. Nincs. Nincs.
Keresem, keresem, keresem.
Nem jön már
sohasem, sohasem, sohasem.

JÉZUS:

Ne féljete! Visszajövök hozzátok!
A világ nem lát többé, de ti láttok.
Mert élek és ti is élni fogtok!

2. Elbeszélő:

(vagy: lányok kórusa)

Álltok szótlanul,
a dárda földrehull,
itt más erő az Úr!
itt más erő az Úr!

Az éj hosszú volt,
de eltűnt már a hold.
A hajnal felsikolt.
A hajnal felsikolt:
— elég volt már, elég —
fényel hinti az ég
Az új nap reggelét.

Virágban áll a rét
virágos úton át
valaki jön feléd!

MÁRIA:

Nem. Nem. Nem.
Ha mondják, akkor sem hiszem.
Nem hagysz el édes Mesterem.

Élsz. Élsz. Élsz.
Megválni tőled nem tudok.
Élsz. Élsz. Élsz.
Akármi legyen a titok.

Titkodban tudatlanul is osztozom.
Megdobban
szívemben szíved Jézusom.

JÉZUS:

– Mária!

MÁRIA:

– Mester!

JÉZUS:

Mária, ne érints kezeddél,
még nem mentem föl az Atyához.
A hírt Galileába
vidd el a többieknek,
Mária, távozz!

2. Elbeszélő

(vagy: fiúk kórusa:)

Menj Mária! Isten Fia beszélt veled! Megérthet
A hírt vigyed: A többinek kár símia! Menj, M

MÁRIA:

És fények, újra fények —
és élém fut az út —
és elesem, és fölkelek,
és futok fuldokolva —
szakadj meg szívem:
Emberek, ébredjete!

Kórus:

(fiúk kórusa:)

Ébredjete halottak,
mert fölkelt a halott,
szívetek földoboghat,
mert szíve földobog.

E fényt már ki nem oltja
a förtelmes pokol,
lobogva és dalolva
eláraszt, elsodor.

TAMÁS:

Én nem hiszem, ha öt sebét
nem érinthetem meg kezemmel.
Mert a halálból soha még
nem tért vissza halandó ember.

JÉZUS:

Tamás, tapintsd meg kezem,
érintsd meg oldalam sebét,
élő szívedre éhezem,
azért jövök most eléd.

Ha megtapinthatasz, még kevés:
hódíts meg önmagadnak!
Boldogok, kik nem látnak és
majd úgyis elfogadnak.

TAMÁS:

Arcodat megismerem,
hangod megismerem,
sebeid ismerem
én Uram, Istenem.

Kórus:

(Fiúk–lányok együtt kórusban:)

Milyen máglya lobban lángra,
milyen tűzben ég a táj?
Nyughatatlan lobogása
minden sarkot megtalál.

Felcsap itten, felcsap ottan,
ámyékjárta hajlatokban,
győzhetetlen fénye lobban,
nincs menekvés tőle már!

Lányok:

Kelj föl, aki gömnyedtél, mert győzött az élet,
a hatalom és a dicsőség örökre övé lett.

Mind: Győzött, győzött az élet!

Fiúk:

Nyisd ki a szemed hunyorgó, mert itt a
gyógyító napsugár
szelíd fényétől nincs mit félni már.

Mind: Győzött, győzött az élet!

Lányok:

Lehull a bilincs a rabokról, nyílnak a záruk,
virágözönben, hajnali szélben az új tavasz illata
árad.

Mind: Győzött, győzött az élet!

Fiúk:

Tedd le a szerszámot kőműves, tudós, csukd
be a könyvedet
langyos párában úszik a föld, odafönn tiszta
fény lebeg.

Mind: Győzött, győzött az élet!

Lányok:

Jöjjetek énekelni mind, jöjjetek virágokat
hinteni,
Mert az öröm napfénye tündököl és eltűntek a
sötétség szörnyei.

Mind: Győzött, győzött az élet!

Gyerekek éneke: „Jertek énekeljünk” c.
nekeskönyv 41. ének: Örvendezz minden nap!

BEFEJEZŐ KÓRUS:

Lányok: Az Úr feltámadt!

Fiúk: Az Úr valóban feltámadt!

Együtt: Halleluja!

1. (Kicsi gyerekek kórusban:)

Nézzétek az ég madarait,
nézzétek a rét virágait!
Csűrökbe sosem gyűjtenek,
Mennyei Atyánk gondozza őket.

Ki táplálja az ég madarait,
ki öltözteti a rét virágait,
jól tudja azt, hogy ezek kellene,
Mért nyugtalan a szívetek?

Lányok: Az Úr feltámadt!

Fiúk: A Úr valóban feltámadt!

Együtt: Halleluja!

2. (Kicsik kórusa:)

Ne gyűjts itt a földön kincseket,
ott van a szíved, hol őrzöd kincsedet,
Isten Országá a te hazád.
Egyedül ott szolgálj az ég Urát!

Keressétek Isten Országát,
Keressétek az ő igazságát,
Isten útján járjad életed,
Atyánk megadja majd mindazt,
mi kell neked.

Lányok: Az Úr feltámadt!

Fiúk: A Úr valóban feltámadt!

Együtt: Halleluja!

Gyerekek éneke: 222. ének: Krisztus virágunk...

11. Gyülekezeti ének: 216. ének 1–3. vers

12. Szószéki szolgálat

13. Gyül. ének: 216. ének: 4–6. vers

14. Közös imádság:

LELKÉSZ: Testvéreim! Krisztus feltámadott!
Ő a kezdet és a vég, a szent, erős és halhatatlan
Isten. Általa terjesztjük kéréseinket mennyei
Atyánk elé. Imádkozunk!
Töltsd el Urunk minden keresztyén testvérünk
lelkét a feltámadt Krisztus kegyelmével!

Gyerekek: Kérünk Téged, hallgass meg minket!
Legyen velünk, édes hazánkkal és az egész
világgal a Te békéd!

Gy: Kérünk Téged, hallgass meg minket!
Ébreszd fel a keresztség kegyelmét
mindnyájunkban, akik a keresztségben
meghaltunk a bűnnek és feltámadtunk az új életre!

Gy: Kérünk Téged, hallgass meg minket!
Feltámadásod győzelme bátorítsa a beteget, az
időseket, szenvedőket, magányosokat és
haldoklókat.

Gy: Kérünk Téged, hallgass meg minket!
Könyörgünk Urunk, hogy az úrvacsora vétele
gyülekezetünket a szeretet családjává egyesítse.

Gy: Kérünk Téged, hallgass meg minket!
Engedd, hogy Egyházad Krisztus jóságát és
szeretetét mutassa meg az egész világnak!

Gy: Kérünk Téged, hallgass meg minket!
A halálon aratott diadalod juttassa el elhunyt
testvéreinket a feltámadás dicsőségébe!

Gy: Kérünk Téged, hallgass meg minket!
Mindenható örök Isten! Újjászülettünk egyszülött
Fiad halálában és feltámadásában. Tekints reánk
kegyelmesen és engedd, hogy második
eljövételének dicsőségében is részesüljünk.
Krisztus, a mi Urunk által, akinek nevében így
imádkozunk:

Miatyánk

Áldás

Gyülekezet: Ámen

Most istentiszteletünk végén 1-1 gyertyát
osztunk ki a gyerekeknek és azt meggyújtva
vonulnak ki a templomból, jelképezve ezzel azt,
hogy húsvét örömhírének fényét magunkkal kell
vinnünk a hétköznapijainkba.

Az afrikai keresztyének közül sokan a
következőképpen ünneplik húsvétot:
Nagyszombat éjszakáján tartják az utolsó passiói
istentiszteletet a templomban. Az ének, az ige
akkor még Jézus szenvedését, halálát hirdeti.

Amikor hajnalodni kezd, felhangzik a kiáltás:
AZ ÚR FELTÁMADT! Felcsendülnek a boldog
húsvéti énekek. Még napfelkelte előtt éneke-
ző gyertyákkal vonulnak a temetőbe. Ott
a temetőben tartják a húsvéti istentiszteletet
amelyen a konfirmandusok, vagy egy ifjú
csoport szolgál. Újra meg újra fölhangzik
a kiáltás: Az Úr feltámadt! Az Úr valóban feltámadt!
Az égő gyertyákat a sírokra helyezik. Azt hirdetik
ezzel, hogy Jézus a világosság, aki legyőzte a halált
és a sötétséget.

Amikor most meggyújtjuk ezeket a gyertyákat,
gondolunk azokra is, akik már a temetőben
pihennek. Hisszük, hogy Isten kezében vannak.
Titeket pedig gyerekek arra kérlek, hogy amint
együtt ünnepelek a családdal, gyújtsátok meg ezeket
a gyertyákat az ünnepi asztalon és gondoljatok arra,
hogy Jézus a világosság, aki minden félelem
szomorúságot, sötétet el akar űzni a szívünk-
ből.

Ének: 388. ének

(Miközben a gyülekezet énekel, a gyerekek
a templom oltár elé mennek, megkapják és meggyújtják
a gyertyákat és ezzel vonulnak ki a templomból.)

Összeállította: Ferceny Erzsébet

Imádság Virágvasárnapra

Urunk, mi nagyon gyakran beállunk a tömegbe, és azt sem tudjuk igazán, hogy mit kiabálunk. Sokszor sodródunk együtt az emberekkel. Alig látjuk a lépések értelmét, de sietünk, rohanunk és idegeskedünk. Állíts meg minket a rohanásban, szólíts meg minket a te hangoddal és irányítsd lépéseinket arra az útra, ahol te jársz.

Urunk, mi nagyon könnyen elhisszük, hogy igazunk van. Képtelenek vagyunk meghallgatni másokat, mert tele vagyunk a saját gondolatainkkal és érzéseinkkel. Legy minket alkalmassá arra, hogy valóban meghalljuk a kérő, könyörgő vagy éppen örömtől lelkendező testvéreink hangját. Segíts az úton körülnézni. Irányítsd tekintetünket azokra, akiknek még út sem jut önző világunkban.

Urunk, szeretnénk most azokra is gondolni, akik lemaradtak az úton, vagy csalódottan visszafordultak. Adj erőt nekünk ma ahhoz, hogy a félig kidőlt fákat megtámogassuk, a száradásnak induló növényeket vízhez jutassuk. Az elromlott levegőjű falvakat és városokat kiszellőztessük, az embereket elválasztó falakon tágas ajtókat vághassunk.

Mozdíts minket tettekre. A bevonuló tömeg soraiba engedj be minket igaz énekkel és méltó ajándékkal. Lemaradástól és kidőléstől Te óvj meg bennünket. Emeld magasabbra tekintetünket, hogy távolra is jól lássunk. Ne engedd, hogy folyton azt gondoljuk: „nincs vesztegetni való időnk”. Add, hogy időnk legyen számodra, hogy a Jeruzsálemben vezető úton megtaláljuk a kiutat zsákutcáinkból. Formáld át úgy az indulásunkat, hogy végre tudomásul vegyük, veled menni a kivezető úton a legnagyobb megtiszteltetés.

Urunk, Te adj igazi tartalmat minden ma vonuló tömegnek, hogy csak nemes célok vezéreljenek embereket. Legyen látványos és vonzó a téged követő tömeg, hogy sokak figyelmét felkeltse. Hogy érdeklődők sokasága vegye körül földön élő egyházadat. Tárd ki szélesre templomaink kapuit, hogy sokan induljanak el onnan vagy érkezzenek meg oda, de mindig tehozzád. Ámen.

Húsvéti imádság

Élő Jézus Krisztus!

Köszönjük, hogy nem ért véget utad hozzánk, hanem éppen elkezdődött. Köszönjük, hogy ma is bátran szólíthatunk téged Mesternek. Szent küldetésed megismerése hatalmas öröm számunkra. Ebből élünk naponta és ez a mi egyetlen teljes vigasztalásunk. Reménységre és bátorságra ébredt húsvéti néped megújult lélekkel dicsér ma is Téged. Hallgasd meg énekünk!

Élő Jézus Krisztus!

Vedd el tőlünk a sablonos szavakat és adj helyette étellel teli üzenetet szerény egyházadban. Vádaskodás helyett a másik ember felfedezése, bizalmatlanság helyett az együttműködés, erőtlenség helyén pedig lendületes szolgálat ébredjen. Töredezetségünk és szétszakadozottságunk hadd gyógyuljon a húsvéti ünnep örömeiben. Kiábrándultságunkat és elesettségenket hadd váltsa fel a Te húsvéti lendületed. Mozgass meg minket, hogy mi is mozgatók lehessünk gyülekezetünk Formáld át életünket!

Élő Jézus Krisztus!

Tágítsd ki látókörünket, hogy felelősen nézzünk szét környezetünkben. Taníts minket éleslátásra és a mélységekre is tekintő, kutató keresésre. Engedd szemlélnünk a múltat ma életünkben, hogy a benned kapott biztos jövő veled vezesse minket. Szabadíts meg a szorongástól. Emelj ki a rettegek mélyéről. Töröld mindent az életünkből, ami szembefordít minket veled. Add nekünk ma az értelmes jövő és a tartalmas holnap biztonságát. Vezesd küldetésünk!

Élő Jézus Krisztus!

Sokan nyújtják felénk kezüket, de nekünk nincs erős és nagy kezünk. Sokan kiáltanak utánunk, de mi csak ritkán fordulunk vissza. Sokan állítanának meg minket az úton, de képtelenek vagyunk a lassításra. Húsvéti erőddel állj mellénk, hogy felejsük el soha közelségedet. Fogd meg a kezünket, és emeld fel a fejünket. Taníts minket olyanná, hogy téged lássanak és érezzenek az emberek ott, ahol mi vallomást teszünk Rólad. Szabadíts meg álruhánktól és hazug külsönktől, hogy ne ártsunk tovább a te nagy művednek, Adj szolgálatunknak őszinteséget!

Élő Jézus Krisztus!

Fájdalmas tekinteteket látunk magunk körül nap mint nap. Gyásszal, betegséggel, magánnyal és eltört étellel küzdő emberek kérdéseit hozzuk most is eléd. Kontinensek szenvedése, színek és fajok, nemek és korok megkülönböztetése fegyver teher rajtunk. Látjuk a pusztítás és ártás nagy erőit, de hisszük, hogy a te isteni gondoskodásod mindent felülmúl. Építsd, Urunk a szeretet és békességet bennünk. Küldj el minket mentő, védő és gyógyító szolgálatra a te erőddel. Taníts minket alázatára, hogy ne élni és alkotni nehéz és sötét napokban is. Taníts minket alázatára, hogy ne önmagunkban bízunk, hanem akarodat kutassuk. Adj nekünk új kezdetet életmentő húsvéti győzelmedből.

Élő Jézus Krisztus!

Hallgass meg énekünk! Formáld át életünket! Vezesd küldetésünk! Adj szolgálatunknak őszinteséget! Adj nekünk új kezdetet életmentő húsvéti győzelmedből!

Élő Jézus Krisztus! Építs föl minket a romokból húsvéti, élő gyülekezeteddé! Ámen

Szabó Lajos